Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

EDASI

EKP Tartu Linnakomitee, EKP Tartu Rajoonikomitee, Tartu Linna Rahvasaadikute Nõukogu ja Tartu Rajooni Rahvasaadikute Nõukogu häälekandja

Nr. 46 (11 273) Kolmapäev, 25. veebruar 1987 Ilmub 1948. a. maist. Hind 3 kop.

Pastelne roheline, rahulik pruun

*** Peakunstnikud mööblikombinaadis ***

□ **Tartu ettevõtete tunnustatuim peakunstnik on Toivo Raidmets.**

□ **Sisendusjõuline sisekujundus lausa sunnib energia kokkuhoiu võimalusi otsima.**

Meelis Loki fotod

«Oh mis sest tööstuspsühholoogiast või -kunstnikust. Mul pole aega nende ametisse võtt peale mõeldagi, tootma jäan.» Säärast abitut põhjendust võib kuulda alla keskmise palgaga ettevõtte juhilt. Jäägu juhid ning psühholoogid hirvale ja vaatame otsa mööbelkombinaadi kunstnike tööle. Möbellesse kombinaati kutsuti mõnikku linna ettevõtete ja asutuste peakunstnikud, ligi kolmkümmend inimest.

Miks just sinna? Linna peakunstnik Merike Kaunissaare: «Tartu Mööblikombinaat tunnistati möödunud aastal ülevabariigilise käitiste näitagitatsiooni ülevaatuse võitjaks ja laureaadiks. Igalt laureaadilt on midagi õppida ja üle võtta. Seetõttu ei saa linna peakunstnikud just sageli omavahel kokku. Nüüd siis kaks kärbest korraga.»

Tavaliselt on nii puhke- kui tootmisruumide seinad täis riputatud poest saada olevaid plakateid. Mõnikord ei mõelda isegi nende sisule. Näiteks. Võhiliselt praaktoodanguga ja tarbimisväärtuseta kaubaga püüdani täitvas ettevõttes hüüab plakat «Kõik inimese heaks, kõik inimkonna õnne nimel!». Kuid teab tootja ja teab ka tarbija, et seal valmistatu ei tee kedagi õnnelikuks ja oma tegeletsa toodanguga ei aita see ettevõte inimkonda kuidagi.

Tavaliselt on ka nii, et mida parema mainega ettevõte, seda vähem suuri sõnu. Mööblikombinaadis mõttetuid plakateid ei näinud. See-eest olid tsehhides maitsekalt kujundatud hoiatused «Tööta ohutult!», «Säästa elektrienergiat!» jne. Meeldetuletuseks võib seinalt vaadata, kui palju oleks soovitatav tõsta tööviljakust ja alandada omahinda. Kunstnikukäsi on jõudnud isegi tuletõrjekappideni, mis on nähtavalt ja maitsekalt kummerdatud. Juba sellest võib järeldada, et siin pisiasju ei tunnistata. Tootmisruumide värvilahendusi kavandades on abiks olnud psühholoogia. Kuigil ei näe väsitavaid ülierkuid toone, pigem rahulikkust sisendav pastelne roheline, heledam pruun.

Kombinaadi peakunstnik Toivo Raidmets viis kolleegid ka oma tööruume vaatama. Oi ohkeid, sest paljudel kunstnikel on ju vaid oma laud kusagil kabinetinurgas või toapugerik. Mööblikombinaadi kunstnikud ja dekoraatorid teevad tööd nii avaras ja hästi sisustatud ateljees, et kolleegide silmis välgatas kadeduski. «Ise tegime, abilisi oli ka. Korda ning käepäraseks seadmine võttis poolteist aastat aega.»

Loomulikult on kunstnikul oma sõna öelda ka toodangu kujundamisel. Näidiste saalis tutvustas Toivo Raidmets nii vanemaid kui uuemaid mööblimudeleid.

Heas mõttes torkas silma kirjade ühesugusus stendidel, olme- ja puhkeruumides, tsehhides.

Jääb tunne, et mööblikombinaadis pole kunstnik sugugi viimane mees. Teda arvestatakse, temaga peetakse nõu. Kui palju teid on?

Toivo Raidmets: «Sisustusarhitekte on kaks, mina ja Enn Kivi. Viimistlusel oleva olmekorpuse välimuse eest kannab hoolt kunstnik Artur Lokk. Kõiksugused kirjad teeb Riina Liiv. Muide, mingeid paberilipakaid meil stendidele ei panda, oma sooviga tullakse kunstniku juurde. Peale nimetatute töötavad siin veel kaks Tartu Kunstikooli lõpetanud poissi — Peeter Saarva ja Aleksander Mäe. Tööd jätkub meile kõigile.»

Päris suurest kunstist sel pärastlõunal ei räägitud, kuigi oleks võinud. Nimelt sai Toivo Raidmets mullu Kunstnike Liidu noortekoondise aastapreemia sisekujunduse alal.

HANNES TAMME

MILLAL JA KUS SAAB TARTUS VIDEOFILME VAADATA?

Tartu videoteeninduse juhataja Rein Rosenberg:

«Kahe vaatekabiiniga videoteegi avame umbes kuu aja pärast Anne 92. Selles 9-korruselises majas on meile ruumid eraldatud, nüüd sõltub avamine üksnes mööbli saamisest ja paigaldamisest. Järgmisena, kohe pärast remonti, on kavas avada videobaar kohvikus «Kalda» Kaunase puiestee 9. Kolmandaks vaatamiskohaks saab pärastlõunati kohvik «Tempo» Kingissepa 11. Praegu peame nõu kultuurihoonega. Loodetavasti lubatakse videofilme näidata ka nende rahvafilmiklubi ruumes Kalda tee 10.

Linna esimene videoklubi töötab katseremonditehase juures Jalaka 44. See on teatavasti ametkondlik, sealsetele üritustele pääseb abonementidega.»

Kuidas on lood videofilmide laenutamisega?

«Praegu on meil 140 filmi ja filmiprogrammi, kõigist paraku ainult üks koopia. Sellepärast laenutame neid asutustele ja ettevõtetele koos meie tehnika ja teenindava personaliga. Eraisikutele laenutamine algab kohe, kui saame olemasolevate filmide lisatiraaži. Mõeldav oleks 4—5 koopiat igaühest, sest soovijaid on palju. Praegu töötab Tartu videoteenindus filmibaasi ruumides Ringtee 4.»

ILMARI KARRO

SIIN-JA SEALPOOL EMAJÕGE

Loengud ideoloogiaaktiivile

Inseneride majja koguneb täna ideoloogiaaktiiv. **Kell 15.30 algab linna parteikomitee ja «Teaduse» linnaorganisatsiooni eestvõttel ideoloogiatöö ümberkorraldamist käsitlev konverents.** Pärast linnakomitee teise sekretäri A. Saunaneni sissejuhatust esinevad prof. R. Blum (inimteguri osa ideoloogiatöös), dots. K. Jaanson (Nõukogude välispoliitika), julgeolekukomitee Tartu osakonna ülem A. Talur (ideoloogiline diversioon).

ARVO LAMP

Üliõpilasliikmed

TRÜ nõukogusse valiti esimest korda üliõpilaste esindajad, igast teaduskonnast üks. Üleeilsel arupidamisel üliõpilasliikmetega kõnelesid parteikomitee sekretär P. Kenkmann, õppeprorektor J. Kärner ja teadussekretär V. Ant. Käsitleti teadusnõukogu liikmete ülesandeid.

GUNNAR KULDVERE

Naabrite haridusseis

Jõgeva ja Tartu rajooni õpetajaid oli esmaspäeval «Vanemuises» terve saalitäis. Aastaid kestnud sotsialistlik võistlus tõi nad siia 1986. aastat hindama. Arvesse lähevad nii õpetus kui kasvatus, nii klassi- kui kooliväline, nii koolitalv kui malevasuvi. Tervitasid Jõgeva rajooni parteikomitee sekretär Maimu Valdmann ja Tartu rajooni täitevkomitee aseesimees Rein Kuku. Tulemustest rääkisid haridusosakondade juhatajad Tiit Korman ja Tiit Viileberg: Jõgeva edestas Tartut.

ELLI ZIMMER

Isemajandamisest

Majandisisese isemajandamise täiustamiseks korraldas Eesti loomakasvatusinstituudi ökonoomika osakond Kehtna näidissovhoostehnikumis katsemajandite juhtide ja spetsialistide õppepäeva.

Kehtna NST saavutusi ja püüdlusi tutvustasid probleemselt ning näitlikustatult majandi direktor Uno Tinits, asedirektor Heik Past, peaökonomist Valli Tõrra ja pearaamatupidaja Tõnis Blank. Katsemajandi eelmise aasta kogemuste varal arutleti majandisisese isemajandamise ja töövõtu üle nii organisatsioonilisest kui ka majanduslikust, sotsiaalsest ja psühholoogilisest aspektist.

Õppepäeva teisel poolel rühmituti. Lellapere veisesuurfarmis jagas töövõtutarkusi farmijuhataja Mare Kaaver, Keskuse seafarmis seakasvatusosakonna juhataja Asta Velleste, põrsatootmise suurfarmis farmijuhataja Valentin Kütt. Taimekasvatuse osakonna töövõttu mõtestasid peaagronoom Leelo Köster ja osakonnajuhataja Ilmar Makson.

ELFELD PAAS,
ELVI vanemteadur

ALGAS NSV LIIDU AMETIÜHINGUTE XVIII KONGRESS

MOSKVA (TASS). 24. veebruaril algas Kremli Kongresside Palees NSV Liidu ametiühingute XVIII kongress. Nendesse ühiskondlikesse organisatsioonidesse kuulub 140 miljonit inimest.

Kongresside Palee saalis oli ligi 5000 delegaati. Koosolijad tervitasid kiiduavaldustega seltsimehi M. S. Gorbatšovi, G. A. Alijevit, V. I. Vorotnikovi, A. A. Gromõkot, L. N. Zaikovi, J. K. Ligatšovi, N. I. Rõžkovi, M. S. Solomentsevi, V. M. Tšebrikovi, E. A. Ševardnadzet, V. V. Štšerbitskit, P. N. Demitševi, V. I. Dolgihhi, B. N. Jeltsinit, N. N. Sljunkovi, S. L. Sokolovi, J. F. Solovjovi, N. V. Talõzinit, A. N. Jakovlevi, A. P. Birjukovat, A. F. Dobrõninit, A. I. Lukjanovit, V. A. Medvedevit, V. P. Nikonovi, G. P. Razumovskit ja I. V. Kapitonovit.

Pärast kongressi juhtorganite valimist kinnitati päevakord:

aruanne ÜAÜKN-i tööst ja NSV Liidu ametiühingute ülesanded, lähtudes NLKP XXVII kongressi otsustest;

muudatustest NSV Liidu ametiühingute põhikirjas;

Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu valimine;

Keskrevisjonikomisjoni valimine.

Seejärel alustas kongress esimese päevakorraküsimuse käsitlemist. Ettekandega «Aruanne ÜAÜKN-i tööst ja NSV Liidu ametiühingute ülesanded, lähtudes NLKP XXVII kongressi otsustest» esines ÜAÜKN-i esimees S. A. Šalajev.

Ametiühingute kongress leiab aset nõukogude ühiskonna elus vastutusrikkal, murrangulisel ajal, ütles ta. Meie maal viiakse ellu ulatuselt enneolematuid ja sisult revolutsioonilisi ümberkujundusi, mis peavad tagama sotsiaal-majandusliku arengu kiirenemise, sotsialismi võimsa potentsiaali täielikuma avanemise ja rakendumise. Kogu sellele tööle andis võimsa impulsi, veelgi suurema dünaamilisuse NLKP Keskkomitee 1987. a. jaanuaripleenum.

Ühiskonna revolutsioonilisel uuendamisel võib partei täielikult arvestada ametiühingutega, deklareeris ettekandja. Möödunud aruande- ja valimiskoosolekutel, -konverentsidel, -kongressidel astusid uutmise eest välja kõik ametiühinguorganisatsioonid, kõik ametiühingulülid. Aruanded ja valimised näitasid samuti meie maa ametiühingute tegevuse põhjaliku uuendamise vajaduse sügavat mõistmist.

Ametiühingute tootmis- ja majandustöö ümberkujundamisel tuleb ühele esikohtadest seada sotsialistliku võistluse korraldamise täiustamine, märgiti ettekandes. See peab olema suuremal määral suunatud tootmise maksimaalse efektiivsuse saavutamisele, materiaalsete ressursside kokkuhoiule, valmistatava toodangu kvaliteedi põhjalikule parandamisele.

Nõukogude ametiühingute jaoks on alati olnud esikohal ja jääb sinna sotsiaalpoliitika, tööinimeste eluliste huvide kaitsmine. Ent nagu tunnistati ettekandes, ametiühingud on olnud sotsiaalsete ja olmeküsimuste lahendamisel passiivsed. Ülesanne seisneb selles, et sotsiaalsfääri jaoks kavandatud eelisareng toimuks järjekindlalt, et üha täielikumalt rahuldataks nõukogude inimeste vajadusi heade töö-, olme- ja puhketingimuste järele, hariduse ja meditsiinilise teenindamise alal.

Teravad ja aktuaalsed probleemid seisavad ametiühingute ees kasvatustöös. Selle töö raskuskese peab kindlalt paiknema töökollektiivides, tsehhides, farmides ja jaoskondades.

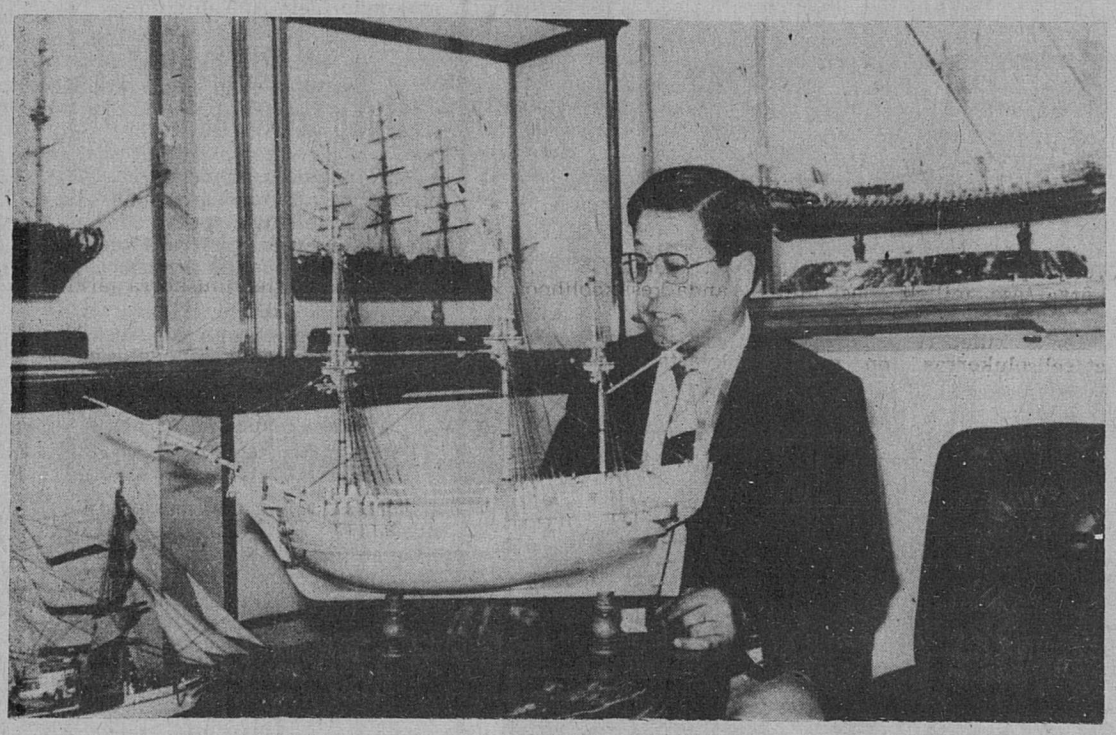
Seejärel öeldi ettekandes, et ametiühinguorganisatsioonidel on hädavajalik õppida töötama demokraatia süvendamise ja omavalitsuse arendamise tingimustes, mil jõustub riikliku ettevõtte (koondise) seadus. Praegu tõuseb esiplaanile tõeliselt omavalitsuslike aluste järjekindel juurutamine töökollektiivides. Niisugune kollektiiv on ametiühinguste peamine tegevussfäär, ja tema elu demokratiseerimine peab oluliselt mõjutama eelkõige ametiühingualgorganisatsioonide töö sisu, stiili ja meetodeid.

Kongressil tuleb läbi arutada ja vastu võtta muudatused NSV Liidu ametiühingute põhikirjas. Selle uues redaktsioonis on sõnastatud sätted ametiühingute kohast ja osast nõukogude ühiskonna poliitilises süsteemis, kindlaks määratud ametiühingute põhifunktsioonid meie maa sotsiaal-majandusliku arengu kiirendamise tingimustes.

Meie maa ametiühingute ülesanded nüüdisolukorras on ulatuslikud, keerulised ja vastutusrikkad, ütles ettekandja. Nende elluviimine nõuab kõigi organisatsioonide, nende juhtorganite, miljonite aktivistide, kõigi ametiühinguliikmete äärmist mobiliseeritust.

NSV Liidu ametiühingute kongress jätkub.

Välismaalt

JAAPAN. 50-aastane muusikariistade poe omanik Takao Yoshinari (Fukushima prefektuur) on suure osa oma elust meisterdanud laevamudeleid. Eeskujuks on olnud mitmete maade kauba- ja sõjalaevad (XVII—XVIII saj.).

□ Briti laevastiku laeva «Bounty» mudeli (originaal pärineb 1785. aastast) pikkus on 80, laius 15 ja kõrgus 65 cm (suhe originaaliga 1:60). Selle loomiseks kulus meistril ligi poolteist aastat ja neli tuhat 6 cm pikkust puust hambaorki. (TASS)

INDIA. Valmistutakse Oktoobrirevolutsiooni 70. ja India sõltumatuse 40. aastapäeva puhusteks Nõukogude—India sõprusfestivalideks. Niisuguseid pidustusi korraldatakse ka NSV Liidus India külaliste osavõtul.

□ Karneval Goas. (TASS)

OLUKORD KARACHIS ON TAAS TERAVNENUD

DELHI, 24. 2. (TASS). Olukord Pakistani suurimas linnas, Sindi provintsi halduskeskuses Karachis on taas teravnenud. Siia saabunud teateil sai 12 inimest haavata, kui politsei ajas laiali valitsusvastast väljaastumist. Korravalvurid kasutasid tulirelvi ja pisargaasi demonstrantide vastu, kes tulid tänavatele, et avaldada protesti julma arveteõiendamise vastu, mille võimud korraldasid möödunud nädalal Belutšistani provintsis Jivani asulas, kus politsei kuulide läbi sai surma viis üliõpilast. Karachis pandi toime rohkesti vahistamisi. Rahutused Sindi provintsis jätkuvad juba mitmendat kuud.

ALBAANIAS ALANDATI RAVIMITE HINDU

TIRANA, 24. 2. (TASS). ATA agentuur teatab, et Albaania Sotsialistliku Rahvavabariigi Ministrite Nõukogu otsustas alandada mitmete ravimite jaehindu. Otsus puudutab 41 kodu- ja välismaist ravimit. Nende hulgas on arstirohud südamehaiguste, kõrgvererõhutõve ja suhkruhaiguse raviks. Tänu sellele abinõule võivad albaanlased aastas säästa 4 miljonit lekki. Enne seda alandati 137 ravimi hinda 1983. aastal, millega inimesed säästsid aastas umbes 17 miljonit lekki.

HIINA RV RAHVAARV

PEKING. Mullu suurenes Hiina RV rahvastik 1985. aastaga võrreldes 14 miljoni inimese võrra ja moodustas 1 060 000 000. Need andmed sisalduvad Hiina RV Riikliku Statistikavalitsuse teadaandes, mida levitas Xinhua agentuur. (TASS)

PRANTSLASTE JÄLITAMINE HOOGUSTUB

PARIIS (TASS-i korresp.). «Kas te ei kahtlusta oma kolleege uimastitega salakaubitsemises? Kas te ei ole märganud mingeid kõlblusvastaseid ilminguid oma tuttavate juures?' Teatage meile, kas teie naabrite käitumises on midagi ebaharilikku pärast naasmist välissõidult! Keda te kahtlustate osavõtus terroriorganisatsioonidest?» — ankeedi, milles sisalduvad sellised ning muud analoogilised, kaugeltki mitte süütud küsimused, saatis arvukatele adressaatidele Prantsusmaa pealinnas ning paljudes teistes linnades ja departemangudes «ühiskondlik» organisatsioon «La France Propre» («Puhas Prantsusmaa»). Selle väga teadmishimulise dokumendi eessõnas rõhutatakse, et küsimused on esitatud uurimuse raames, mille eesmärk on rakendada abinõusid amoraalsete elementide väljaselgitamiseks ning efektiivse võitluse pidamiseks kõlbelise puhtuse eest. Eriti väärib tähelepanu asjaolu, et vastajail paluti teatada oma täpsed koordinaadid ja põhilised ankeetandmed.

Kes siis seisab selle «uudishimuliku» organisatsiooni taga, mis muide politseis ametlikult registreeritud ei ole? Nagu kirjutab Pariisi ajaleht «Liberation», on «Prantsusmaa puhtuse eest» peetava võitluse peamine algataja keegi Pierre Charpie, ajalehe «Lettre de La Nation» juht. See ajaleht on praeguse parempoolse koalitsiooni ühe peamise partei ametlik häälekandja. Charpie on partei nimekaid tegelasi.

«Liberation» nimetab võimuloleva partei huvi kodanike isiklikku elu vastu väga kummaliseks. Antud juhul ei ole tegemist mitte «ajakirjandusliku uurimusega», vaid avaliku sekkumisega prantslaste isiklikku ellu, katsega luua ulatuslik informaatorite süsteem totaalse jälgimise korraldamiseks, koostada iga kodaniku kohta üksikasjalik, kompromiteerivaid fakte sisaldav toimik. Seega lülituvad peale politsei kõigi teisitimõtlejate hoolikasse kontrollimisse tuhanded olesklejad.

Parempoolsete parteide võimuletulekuga on Prantsusmaal oluliselt hoogustunud pealetung põhilistele inimõigustele.

Ehitajad muudatuste ootel

Enne kui jutt ehitustrusti uute töödeni jõuab, peaks teadma, mismoodi vanadega toime tuldi. Vastab ehitustrusti juhataja Enn Roolaht.

Ehitustrust tervikuna täitis mulluse aasta plaani. Ehitus- ja montaažitööde üldmaht kasvas 4,3%, ja seejuures ükskõnes tööviljakuse tõusu varal. Kuid olgu igasugu näitajatega kuidas on, ehitaja peaülesanne on ikkagi objektide tähtaegne üleandmine tellijaile. 1986. aastal tuli trust sellega toime. Tähtsamad valminud rajatised olid: lihakombinaadi vorstitsehh, kus aasta jooksul tegime ehitus- ja montaažitöid 1.5 miljoni rubla eest ning täitsime vabariikliku sotsialistliku kohustuse anda objekt üle 7. novembriks; Luunja katmikala kuues hektar, mis lõpetas terve viisaastaku kestnud ehitusetapi; naha- ja jalatsikombinaadi laiendus; Veeriku lasteaed; Sootaga sovhoosi lasteaed ja katlamaja; trusti oma mehhaniseerimisbaasi I järk; Elva MEKi 51 korteriga elamu Elvas, mis on eriti vajalik väikelinna lähituleviku sotsiaalehituseks (ees seisab tööjõukulukate objektide — internaatkodu, kultuurimaja, lasteaed jt. — ehitamine).

Mis mullu kõige rohkem tuska tegi?

Suurim mure oli ehitusmaterjalitööstuse ministeeriumi ettevõtete hanke hilinemine. Psühhoneuroloogiahaigla välisseinapaneelide tarne Ahtmest jäi sisuliselt pool aastat hiljaks ja ainult tänu meie vabariigi juhtorganite sekkumisele saime aasta lõpuks vajalikud paneelid kätte. Pikaajaline paneelipuudus tõi endaga tõsiasja, et plaanilise miljoni asemel suutsime tollel objektil teha aasta vältel tööd vaid 764 000 rubla eest.

Hilines Anne mikrorajooni saunale punaste telliste eripartii hange Aserist. Informatsiooni- ja arvutuskeskuse ehitus ootas kuude viisi välisseinapaneele Narvast. Elva keskkooli ehitus ei jõudnudki Narva välisseinaimposte ära oodata ning 153 imposti laoti väikeplokkidest — nõnda tekkis tööjõu ülekulu.

Naha- ja jalatsikombinaadi laienduse andsime tellijale üle juba augustis, aga puudu oli üks lift, mis saabus alles oktoobris (ja seegi ei vastanud projektile). Et objekt vormistati alles detsembris, kaotasid ehitajad 25% ekspluatatsioonipreemiast.

Keda trusti kollektiivist eriti esile tõstaksite?

Kõige tulemuslikumalt töötas minu arvates 1. ehitusvalitsus. Just nende teene oli, et trusti aasta tähtobjekt, lihakombinaadi vorstitsehh lõpuks õigel ajal valmis sai. Märgatavalt ületati plaani Tartu sajandirajatisel, linna heitveepuhastusseadmete ehitusel; TRÜ ühiselamu objektil, mis samuti ähvardas vahepeal kriitiliseks kujuneda, loodi talveks korralik viimistlusesi. Heameel on tõdeda, et ehitusvalitsuse noored juhid Alar Kroodo ja Kalev Kase on näidanud end pädevate ja võimekate ehitusmeestena.

1987. aastat on hakatud nimetama ka üleminekuaastaks — kogu ehitussüsteemi juhtimises ja majandamises võetakse ette põhjalikud muudatused. Milles ümberkorraldus seisneb?

Praeguseks hetkeks meieni jõudnud direktiivid annavad tunnistust, et ümberkorralduste kavandamisel ei olda veel täiesti vabad bürokraatlikkusest, valvsast hooldajalikkusest, usaldamatusest.

Uuenduste põhipunktid on lühidalt järgmised:

● **uus palgakorraldus,** mis ei tähenda pelgalt palkade tõstmist, nagu oli korduvalt tavaks varem, vaid annab avarad võimalused olemasoleva palgafondi paremaks kasutamiseks tegeliku tööosaluse järgi, kusjuures summaarset palgafondi kasvu annab ainult toodangu mahu kasv. Uude kvalifikatsiooniteatmikku on koondatud töölistele esitatavad uued kategooria nõuded, kvalifikatsioonikomisjonid juba töötavad;

● **kollektiivsele töövõtule** üleminek on tihedalt seotud uue palgakorraldusega, veel enam aga ehitusmaterjalide ja konstruktsioonide tähtaegse hankega. Trusti 1. ehitusvalitsus läheb graafiku järgi kollektiivsele töövõtule üle esimesena, aga näiteks kesklinna kaubahalli — Tartule ülitähtsa rajatise — raudbetoonkonstruktsioonide I kvartali eraldus on lausa katastroofiliselt ebapiisav, rääkimata sellest, et ka tegelik hange käib suure mahajäämusega. Niisiis: selles lõigus peab toimuma pööre paremusele.

● **uus kord töö akteerimisel** ja selle eest tasumisel, mille aluseks on **kokkuleppehindade** rakendamine ja **lepingukohustuste täpne täitmine.** Vältimatuks eelduseks on siin tasakaalustatud plaani õigeaegne olemasolu ning komplekssel inseneriettevalmistusel põhinev töö õigeaegsete hangete tingimustes. Loomulikult on põhiülesanne anda kõik objektid tähtajalt üle tellijale, selle mittetäitmine jätab ehitajad ilma kvartalipreemiatest ning kohustab neid maksma trahvi 1—3% ulatuses kogu objekti maksumusest!

● **uus majandusmehhanism,** mis põhineb stabiilsete normatiivide juurutamisel. Baasaastaks on võetud 1985 ja nõnda pääsebki kahjuks maksvusele elutõde, et mida halvem, seda parem. Ehitustrust töötas XI viisaastakul pingeliselt (18 kvartalit oli meie valduses üleliidulise töövõistluse võitjalipp) ning saavutatud kõrge tase, millelt edasi minna on aina raskem, jäi nüüd baasiks. Tuleb välja paradoks, et eelisolukorras on praegu ettevõtted, kus tase on palju madalam. Võtame näiteks maaehitustrusti; neil on nüüd järsku tekkinud planeeritud palgafondi ja plaanilise kasumi väga suur eelis, need kaks on aga majanduslike hoobadena kõige otsustavamad, sest nimelt palgafondi kokkuhoiust ja üleplaanilisest kasumist oleneb eelkõige kollektiivse töövõtu edukus.

□ **Kaubahalli seinad hakkavad plangust üle paistma.**

Üldse on muudatused ja neid põhistavad dokumendid ehitusmeeste leeris oodatud ja kiidetud ning põhimõtteliselt väga õiged. Peamine küsimus on praegu selles, et neid ei rakendataks bürokraatlik-mehaaniliselt, vaid iga ettevõtte **konkreetset** olukorda ja majandamistingimusi arvestades. Tahaks väga loota, et näiteks üleliidulises teaduslikus uurimis-projekteerimisinstituudis väljatöötatud, põhjendamatult keerukat ja töömahukat bürokraatlikku vormistamisskeemi peale ei sunnita, vaid võetakse arvesse, et **lõpptulemuse** heaks on igal üksikul organisatsioonil õigus kasutada lühimat ja ratsionaalseimat **korrektselt** eesmärgile viivat teed.

Millised on trusti tänavused tähtsaimad objektid?

1. juuliks tuleb tellijaile üle anda keskkoolihooned Elvas ja Veerikul, 1. septembriks TRÜ 9-korruseline ühiselamu. III kvartali plaan näeb ette Annelinna sauna ning informatsiooni- ja arvutuskeskuse hoone valmimise. Aasta lõpuks peame üle andma psühhoneuroloogiahaigla I ehitusjärgu, tänavu tuleb tööd teha 1,3 miljoni rubla eest; samuti peab aasta lõpuks valmima Anne II astme veepumbamaja. Trusti enda sotsiaalseks arenguks on eriti vajalik ehitada 80 korteriga väikepereelamu Annelinnas, leevendamaks noorte perekondade elutingimusi. Ülemineva-test objektidest on ikka kaaluka-im linna puhastusseadmete kompleks, kus tööde aastamahuks on plaanitud 3,1 miljonit rubla, samuti kesklinna kaubahall. Elva MEK jätkab Luunja katmikala suurendamist, Elvas alustatakse internaatkodu (1987. aasta plaan on 200 000 rubla), Kaagveres peab valmima 36 korteriga elamu, Valgjärvel jätkub 350 meetri kõrguse telemasti ehitus. Et mast rajatakse mäekupli otsa, saab sellest Eesti absoluutselt kõrgeim tipp.

Jaanuarikuu käredad külmad panid meie objektidel ehitustöö paariks nädalaks seisma, mahuline mahajäämus ulatub ligi 500 000 rublani. Ilmselt ei jaksa me kaotatut I kvartali jooksul tasa teha, aga uue akteerimiskorra järgi võiks see tõsiasi paljud objektid märtsis viia seisu, mida märgitakse kurja sõnaga «nulltäitmine». Samuti oleks vajalik valitsuse eriotsus ehitajaile külmakahju hüvitamise kohta.

TIIT MATSULEVITS

Aare Puusi foto

On otsustatud. Kas ja kuidas tehtud?

Rajooni täitevkomitee viimatisel istungil kontrolliti mitmete varasemate otsuste täitmist.

Mehikoorma käekäik

Möödunud kevadel tegi rajooni täitevkomitee väljasõiduistungi Mehikoormasse. Piirkonna tugevdamiseks võeti vastu otsus. Ülesanded määrati 1990. a-ni. Kuidas otsus on kohalikku elu mõjutanud, sellest informeerisid külanõukogu esimees Vello Metsamart ja «Rahvaste Sõpruse» kolhoosi esimees Enn Nurk.

1986. aastal sai valmis kolhoosi söökla- ja teenindushoone. Seal leidsid endale uued ruumid ka külanõukogu ja sidejaoskond. Moodsa sisseseade ja avarate ruumidega sööklas kahjuks veel ei keedeta-küpsetata. Pole leitud head perenaist, kokkjuhatajat. Majand on otsinud kaua, tulija perekonnale on 5-toaline korter eluasemeks pakkuda.

Kolhoosil sai valmis 12 korteriga elamu. Alustatud on spordihalli vundamendiehitust, valmis peab hall saama sel aastal. «Rahvaste Sõpruse» kolhoos remontis 6-aastaste koolilaste jaoks maja. Sel aastal ehitab Tartu KEK Aravule ühepereelamud. Sinna saavad endale kodu Aravu farmi lüpsjad. Üldse tuleb Aravule neli ühepereelamut. Sel aastal peab Mehikoormas katuse alla saama 18 korteriga elamu ja väetiseladu.

Arvestades kolhoosi halba rahandusolukorda, on ametisse kinnitatud abitootmise juhataja, leitud abitootmisele ruumid.

«Peipsi Kalur» korrastas Meerapalu sadama, ehitas uue jäähoidla ning kalapüügivahendite remondi ja ehituse töökoja koos 0,5 km pikkuse elektriliiniga. Remonditi Meerapalu rahvamaja. Mehikoormas korrastati töökoda, remonditi paatide randumissild, jäähoidla ja kalavastuvõtupunkt.

Mõningal määral on suudetud parendada sideühendust, kuid olukord vajab endiselt tähelepanu.

Remonditakse kohalikke teid.

Pikemat aega on muret selle piirkonna kaupluste pärast. Lõpuks on leitud juhataja Meeksi kauplusele. Aravule tuleb Jõepera müüja. Tema endist piirkonda hakkab teenindama rändkauplus. Praegu pole müüjat Meerapalu kaupluses.

Probleemiks «Rahvaste Sõprusele» on liigniisked maad. Peipsi veetase on maapinnast kõrgem, 200—250 ha maad on väga halvasti kasutatavad. Tartu EPT teeb uut parandust 175 ha-le.

Täitevkomitee liikmed andsid hinnangu: nn. Mehikoorma otsuse täitmine läheb plaanipäraselt. Et selles on kirjas ülesanded 1990. a-ni, siis kuulatakse nende täitmist igal aastal.

Maatartlase ravivõimalused

Kuulati, kuidas käivad pidevale kontrollile määratud rajoonitöötajad arstlikul läbivaatusel. Rajooni sanitaarepidemioloogiajaama peaarst T. Avramenko kandis ette, et 200 inimest rajoonist ei ilmu läbivaatusele. Need elavad-töötavad Tartu näidissovhoosis, Sootagal, Nõo ja Puhja sovhoosis. Tartu EPT-s, «Rahvaste Sõpruse» kolhoosis.

Täitevkomitee istungil pandi pahaks, et majandite juhtkonnad ei saa jagu korralduse mittetäitjatest. Iga töötaja töövõimelisus ja rivisolek peaks majandile ja ettevõttele tähtis olema.

Otsus jäeti kontrolli alla.

Rajooni keskpolikliiniku juhataja Martin Johanson andis aru, kuidas täidetakse 19. 09. 1984. a. otsust «Elanikkonna meditsiiniline teenindamine ja selle parendamise abinõud aastani 1990».

Otsuse täitmisel on ilmnenud uued probleemid. Tuleb uuesti läbi mõelda, milliseks kujuneb rajooni tervishoiuvõrk, koosseis ja funktsioonid tulevikus.

Tartu rajoon on ainus ENSV-s, kus pole ette nähtud rajoonihaiglat. Kambjas, Rõngus, Kodijärvel on haiglad väikesed ja vanades ruumides, neis pole enam tänapäevased diagnostika- ja ravivõtted võimalikud. Uued aparaadid nõuavad palju ruumi.

Suund peaks olema sellele — praegused maahaiglad remontida ja sisustada ambulatooriumideks. Alles jätta vaid suurte keskuste, Elva ja Kallaste haiglad.

Linna ja rajooni tervishoiusüsteem peaks tulevikus kogu Tartumaa ulatuses ühtseks kujunema. Tartu haiglad teenindama nii maa- kui linnatartlasi. Selle jaoks peaks rajoon linna ühe haigla ehitama.

1991. aastaks peab valmis saama linna ja rajooni ühendpolikliinik, 1988. a. kokku minema linna ja rajooni kiirabiteenistus, samuti sanitaarepidemioloogiajaamad.

Kõnealuses otsuses on kavandatud uus ambulatoorium Rõngu, Nõkku ja Ülenurmele. Omal jõul hakkab seda ehitama Ülenurme majand 1988. aastal. Rajoon otsib vahendeid ja võimalusi Rõngu ja Nõo uue ambulatooriumi jaoks.

Tervishoiuotsus jääb kontrolli alla.

Aiamajade passistamisest

Tähelepanu all oli aiandus- ja suvilakooperatiivide ehitiste passistamine. Kuulati vastava otsuse täitmist.

1986. aastal võeti vastu 81 aiamaja. Nõutakse jätkuvalt passistamisel avastatud puuduste kõrvaldamist. Ehituse järelevalve ja -kontrolli plaangraafik kuni aastani 1990 on olemas. Korrigeeriti mitmete aiamajade projekte.

Kooperatiivide juhatused on loiud üldkasutatavaid teid ja platse heakorrastama, täitevkomitee kommunaalosakonda teatatakse kooperatiivielu sisulistest muudatustest hilinemisega.

Täiendavalt otsustati pikendada ehituseeskirju rikkunud aianduskooperatiivide projektide korrigeerimisaega 31. detsembrini 1987.

1985. aasta aiamajade otsus jääb endiselt kontrolli alla.

Maade kasutamisest

ATK peaagronoom Jaak Nõmmsalu andis ülevaate rajooni maade kasutamisest.

Märgiti, et 50% maaparandusobjektidest on määratud ümberehitamist vajavatele juba kuivendatud aladele. Kuivendatud maade korrashoiuks kasutati läinud viisaastakul aastas keskmiselt 8,4 rbl./ha kohta (Eesti NSV-s 6,5 rbl./ha), kraavide puhastamisel tõsteti setteid välja 165 m³/km (Eesti NSV-s 70 m³/km).

1986. aastal kasutati looduslikke rohumaid 212 ha rohkem kui 1985. a.

Puudustest märgiti, et «Eesti Põllumajandusprojekti» andmetel (1985) ei läinud külvi alla 710 ha haritavat maad. See tähendab, et maafond tuleb korrastada ja kõik alad õigesse kasutuskategooriasse kanda.

Peipsi ääre liigniisked alad nõuavad tähelepanu ja kasutusviiside kaalumist.

Tartu Maaparandusvalitsuse juhataja Heldur Luts lisas: «Kuivendatud maid tuleb hästi hooldada. Majandid ise peavad selleks brigaadid moodustama. Muidu pole tehtust kaua kasu, saagikus langeb.»

Vastuvõetud otsuse täitmise kohta päritakse aru tuleva aasta lõpul.

*

Istungil analüüsiti ka **maarahva toitlustamist.** Seda käsitleme ajalehes põhjalikumalt lähemal ajal.

ENE PUUSEMP

SAMAL TEEMAL: Kaido Liiva «Sõnad tulevad ja sõnad lähevad». Lugejaga vestleb. — E 26. XII 1986. Eugen Kaitsa «Miks vehkida vihjetega?» Kirjadetoast. — E 3. II 1987.

Selgituseks

Lugupeetud «Edasi» lugejad! Lugupeetud Eugen Kaitsa!

Lugejaga vestlema asudes ei osanud ma kartagi, et sellise karutükiga hakkama saan — desorienteerin «vihjetega vehkides» rahvast ja püüan sõnaosava demagoogi kombel valget mustaks pöörata. Kirjutasin ju kõigile (või — vabandage vihjet — siiski mitte kõigile?) hästi teada olevaist ebardlikest ilminguist, mis minu sügavaimat veendumust mööda ei käi kuidagi kokku sotsialismiga — lõputuist järjekordadest, uusrajoonide kaupluste sees ja ees, lausa enesestmõistetavaks muutunud igapäevasest trügimisest ühissõidukeis, lihtsustatud suhtumisest alkoholismi ja joomarluse (minu sõrendus. — K. L.) vastasesse võitlusse jne. Alustades jutuajamist bürokraatlikult formaalse mõttelaadi kriitikaga, avaldasin lootust, et käimasolevate ümberkorralduste käigus suudame likvideerida ülalmärgitud ja mitmed teised anakronistlikud sotsialistliku elulaadiga kokkusobimatud ilminguid. Kas ma tõesti kerkisin pilve servale? Või ei suutnud ma oma seisukohti küllalt veenvalt esitada?

Püüan paari sõnaga selgitada.

Kõigepealt kaubandusest ja järjekordadest uusrajoonides. Et kauplustest kaoksid järjekorrad, selleks ei pakkunud ma sugugi välja võimalust «jätta mitusada inimest korraliku elamiseta». (Üldse pole ilus omistada oponeeritavale väiteid, mida ta esitanud ei ole, see lõhnab demagoogia järele.) Siin on asi muus. Ma ei tea, milline on olukord Tartus, aga Tallinnas, kus korteriolude parandamist ootab ligi 17 000 perekonda, tuleb samal ajal iga elaniku kohta 17,9 ruutmeetrit üldpinda. Need arvud näitavad, et oleme üks paremini elamispinnaga varustatud piirkondi Nõukogude Liidus. Paraku ei saa seda öelda kaubanduspinna kohta. Ka E. Kaitsa kinnitab: «Et kaubanduslikku pinda on Tartus vähe, on ammu tõestuse leidnud.» Ammu on tõestuse leidnud seegi, et uutes mikrorajoonides jäetakse välja ehitamata sinna projekteeritud kaubandus- ja teeninduskeskused, müügipinda on seal aga alla igasuguste normide. (Eesti NSV Kaubandusministeeriumi andmeil on Tallinnas normatiivsega võrreldes tööstuskaupade müügipinda 57%, Tartus 67,2%, toidukaupade müügipinda vastavalt 84,3 ja 75,2%.) Niisiis ei jääks mitusada inimest mitte ilma «korraliku elamuta», vaid mitusada inimest peaks mõni aasta korteriolude parandamist ootama selleks, et mitu tuhat inimest võiks oma ostud teha ilma inimväärikust alandava sabasseismiseta.

E. Kaitsa omistab «lihtsameelsele» K. L-ile veel sellisegi küsimuse — miks ei võiks me järjekordade likvideerimiseks rohkem kaupu toota? Tõepoolest, miks ei võiks me seda teha? Majanduse intensiivistamisele ja kiirenduskursile asudes tõstis partei ju ka selle küsimuse oma XXVII kongressil päevakorda. Seal aga ei istunud sugugi koos lihtsameelsed. Väita, et meie jõud «veel kõigest üle ei käi», tähendab sisuliselt leppimist olemasoleva olukorraga. Või istume edasi, käed rüpes, oodates aegu, mil meie jõud hakkab äkki kõigest üle käima?

Nüüd alkoholismist ja joomarlusest (allakirjutanu veelkordne teadlik sõrendus) ja selle vastu peetavast võitlusest. Kardan, et selles sfääris valitseb meil tagasihoidlikult öeldes mõnesugune vaadete segadus.

Alkoholi vastu on inimkond võidelnud iidsetest aegadest peale. Ikka ja jälle on puruks pekstud veinipeekreid ja Bakchose kujusid, nii nagu on seisma pandud viinavabrikuid ja kehtestatud «kuivi seadusi». Kummatigi pole puruks-pekstud ja ärakeelamised soovitud tulemusi andnud. Ka meie lühiajaline praktika näitab, et lihtsustatud viisil nii keerulist, tervishoidu, majanduslikku ja sotsiaalset sfääri puudutavat probleemi ei lahenda — käiku läksid odekolonnid, tarbekeemia, narkootilised ained, kõige tavalisemad mürgid. Eesmärk on üllas ja meie kärsitus mõistetav. Kuid kas tasub seepärast vahendeid eesmärgiga segamini ajada — alkoholismi vastu võitlema asudes kuulutada välja sõda alkoholile? Viimast ei kasuta ju mitte ainult alkohoolikud, väga paljudes kodudes hoitakse viinapudelit küll kompresside jaoks, küll selleks, et hõõruda viinaga kõrges palavikus last või vanurit. Konjakit lisatakse pasteetidele, veini kastmetele, viinaga desinfitseeritakse hoidisepurke ja -pudeleid. Kui möödunud suvel kadus viin pikaks ajaks müügilt — see juhtus just hoidiste tegemise aegu —, pöördus keegi tallinlane «Pikri» toimetuse poole palvega teha avalikult ettepanek hakata viina apteekidest retseptiga müüma, muud võimalust koduses majapidamises vajaliku viina ostmiseks polevat... Pealegi ei tasuks nii keerulise, paljude instantside koostööd nõudva probleemi lahendamisel endisaegselt kampaanialikkuse vaimus ühest äärmusest teise kalduda. Pole mingi saladus, et pärast mullusuvist viinapõuda ilmusid paljude rajoonikeskuste ja maakaupluste lettidele jälle peediveinipudelid ega ole sealt tänaseni kadunud. Ka hakati Tallinnas aastalõpu päevil viina müüma paarist sellisest südalinna kauplusest, kust see mõni aeg tagasi likvideeriti. Vehime rusikatega, aga siis laseme äkki käed rüppe...

Paar sõna täiskiilutud ühissõidukeist. Muidugi on K. L. kuulnud nii kummide defitsiitsusest kui ka avariidest elektrijaamades. Aga kas siis normist kõrvalekaldumist saab kuulutada normiks? Pealegi ei pruugi asi olla alati defitsiitsuses. Kuu lõpupäevil võib Tallinnas nii mõnigi kord pooltühjas trollis keset tulipalavat tipptundi Mustamäele sõita: kilometraaž on vaja täis sõita, palk ja preemia muidu ei jookse.

Veel üks asi, mida me ikka ja jälle unustama kipume. Et rohkem ja tulemusrikkamalt toota, et tootmist kiirendada ja intensiivistada, selleks ei piisa ainult tootmisvahendite moderniseerimisest ja töö ümberkorraldamisest, mängu tuleb ka selline mõiste nagu tööjõu taastootmine. On poliitökonoomiline aabitsatõde, et mida hoogsamaks muutub tootmine, seda paremini ja sujuvamalt peab olema korraldatud ka tootja elu väljaspool tootmissfääri — tänaval, kauplustes, kodus. Inimene pole käsn, mida lõputult väänata võib.

Ning lõpuks paarist taktitusest. Kas on ikka vaja niimoodi — K. L. tahab «jätta mitusada inimest korraliku elamuta», aga «ise ta elab vist kõigi mugavustega korteris?». Fakt ei vääriks märkimist, aga tõe huvides peab siiski mainima, et nagu tuhanded teisedki tallinlased, alustab K. L. oma päeva briketiämbri tassimisest keldrist tuppa ja pesemas käib ennast kommunaalsaunas, mille ukse taga ta nii mõnigi kord «lihtsameelse» kannatlikkusega järjekorras seisab. Kuigi kõike head tõesti korraga ei saa, leiab ta ometi, et meie igapäevaelus on asju, mida võib ja peabki paremini korraldama. Olla patrioot ja mitte kaasa lüüa praeguses uuendusliikumises — see tundub tagasihoidlikult öeldes imelik olevat.

Etteheidet sõnadega efektitsemisele aga võtan kiitusena. Olen elukutselt ajakirjanik ja seda tööd ligi kolmkümmend aastat teinud. Miks ei tohiks ma efektselt kirjutada? Miks ei tohiks ma kutsuda lugejaid üles korraldama oma elu nii, et see muutuks paremaks, helgemaks, inimlikumaks? Head ei pea olema ainult näitajad, vaid ka elu tervikuna! Arvan, et aja vaimust kantud üleskutse vastu ei tohiks küll kellelgi midagi olla. Eriti veel nüüd, pärast NLKP Keskkomitee jaanuaripleenumit.

KAIDO LIIVA

Selgitusele lisaks

laekus veel neli samateemalist kirjutist Eestimaa eri nurkadest (Tartu, Tallinn, Harju rajoon, Saaremaa). Häiritud olid need kirjutajad kõik nagu Eugen Kaitsagi, kuid sedakorda mitte Kaido Liiva («Sõnad tulevad ja sõnad lähevad»), vaid E. K. ülesastumisest («Miks vehkida vihjetega?»).

Tartlanna Merike Luik saatis K. L. kaitseks pisiparoodia, saarlane Andre Muuga pika ja põhjaliku argumenteeritud vastulause («Sõnad lähevad, mõtted jäävad»), kus ta lõpetuseks arvab, et «Kaido Liivat küll vihjetega vehkijaks nimetada ei tohiks». Veel pikem ja põhjalikum kiri («Virinast ja vidinast») tuli tallinlaselt Mart Ummelaselt, kes näeb asju eelmisest kirjutajast märksa emotsionaalsemalt: «E. Kaitsa formalistlik, pealiskaudne lähenemine ühiskonnaelus toimuvale ning sotsiaalsete probleemide lahendusteedele on sedavõrd ilmne, et artikkel kompromiteerib mitte üksi autorit ennast, vaid ka kogu seda küllalt olulist vahekihti meie ühiskonnas, kes püüab demokratiseerimisprotsessi, sisulist uuendamist muuta järjekordseks kampaaniaks, mänguks, millest võitjana väljuvad need, kes mängu ise ei lülitugi...» Kõige kurjem kiri («Miks vehkida ülemuslikkusega?») on harjulaselt Ants Aamanilt, kes alustab nii: «Austatud Eugen Kaitsa, mind jälle päris pahandas Teie ülemuslikult urgitsev suhtumine Kaido Liiva südamevaluga kirjutatud loosse...»

Kes enesekinnituseks või käsitletud probleemidesse süüvimiseks lisa igatseb, lugegu ajakirjanduses kas või viimati avaldatust näit. «Eesti Projekti» peaarhitekti Mart Pordi kirjutist «Projekt ei ole imerohi» (RH 13. II 87). Malle Meelaku «Mida kujutab endast madaltihe hoonestus?» (SV nr. 7, 13. II 87). Eesti NSV rahvakirjaniku Paul Kuusbergi «Mõni sõna oma linnast» (Õ 14. II 87) ja filosoofiakandidaat Edgar Savisaare «9000 meetri kõrgusel maapinnast» («Looming» 1987/1).

GUIDO-ROLAND RAUDVER

ESIETENDUS

Maskikomöödia «Don Pasquale»

Eesriie avaneb... Laval on juba lagunema kippuv endiste aegade teatrisaal: kahekordsed loožid, uhked kandelaabrid, punane samet ja kuldsed tupsud. Loožides istuv publik aplodeerib oma lemmikutele ja külvab neid lilledega üle, teatriteener serveerib karastusjooke. Esitenor, noor armastaja tänab loožides istuvaid daame käesuudlusega, sopran koketeerib publikuga... Kas oleme ehk sattunud möödunud sajandi itaalia või prantsuse ooperi etendusele, mida oma meisterliku sulega on korduvalt kirjeldanud näiteks Balzac?

Aga ei, on 1987. aasta veebruari lõpp ja eesriie avaneb «Don Pasquale» esietenduseks. Selle koomilise ooperi on möödunud aegade teatraalses võtmes lahendanud Leningradi lavastaja Olga Kapanina. Õieti on see noor ja sümpaatne naine küll tartlanna ja «Vanemuises» omainimene: olles Tartus koolis käinud, töötas ta pärast Tallinna konservatooriumi lõpetamist mitu aastat teatris kontsertmeistrina. Nüüdseks on ta lõpetanud Leningradi N. Rimski-Korsakovi nimelise konservatooriumi ooperirežissuuri erialal ja teinud iseseisvaid muusikalavastusi Leningradi teatrites.

«Don Pasquale» kunstniklavastaja on külalisena Aleksandr Gorenštein. Muusikaline juht ja dirigent on Toomas Kapten. Solistidega töötasid kontsertmeistrid Eesti NSV teeneline kunstnik Hilja Kangro ja Zoja Gerts, koormeistrid olid Tarmo Leinatamm ja Andres Heinapuu.

«Don Pasquale» on 19. sajandi esimese poole populaarseima itaalia ooperihelilooja Gaëtano Donizetti (1797—1848) viimane ooper, mis esietendus 4. jaanuaril 1843 Pariisi Itaalia Teatris. Donizetti mitmekümnest ooperist on paljud tänapäevani väga armastatud nii lauljate kui publiku seas: on ju «Armujook», «Lucia di Lammermoor», «Rügemendi tütar» ja mitmed teised bel canto («kauni laulmise») meistriteosed ja korduvalt olnud ka eesti ooperilaval. «Vanemuises» on praegune «Don Pasquale» lavastus kolmas.

Ooperi kirjutamise ajal andis heliloojal tugevate peavaludena juba tunda haigus, mis ta mõne aasta möödudes hauda viis. Donizettist ei lahkunud surmamõtted. Järelpõlved imetlevad aga tema itaalialiku vaimu vitaalsust: just siis kirjutas ta selle oma loomingu tippu kuuluva ooperi, kus kõik on täiuslik ja särav esimesest kuni viimase noodini, avamängust lõpuaariani. Lummavalt kaunid on kantileensed episoodid, hõljuv valss vaheldub kooristseenide tujuka rütmikaga. Itaallaste enda meelest on «Don Pasquale» muusika nii kaunis, et peaaegu lakkab olemast koomiline.

Ooperi sisu on traditsioonilise maskikomöödia (commedia del arte) vaimus, tegelastüübidki on tuttavad — koomiline rikas vanahärra, noor vaene armastajapaar jne. Publik tuleb niisugusel puhul teatrisse selleks, et nautida autori leidlikkust tuttavate tüüpide-olukordade varieerimisel, neile uute nüansside leidmisel. Siin võiks tõmmata paralleeli maalikunstiga: kui palju kuulsaid kunstnikke on kujutanud kadunud poega või jumalaema lapsega, aga igaüks on seda teinud isemoodi, nii et isegi kunstivõhik tajub näiteks Raffaeli ja El Greco madonnade erinevust.

Jätkem ooperi sisu lähem tutvustus kavalehele ja öelgem veel ainult, et igav ei hakka küll kellelgi.

Esietendusel laulavad Taisto Noor (Pasquale), Eesti NSV teeneline kunstnik Evi Vanamölder (Norina), Eugen Antoni (Ernesto), Mati Vaikmaa (Malatesta) ja Avo Hinno (notar). Edaspidi tulevad «Don Pasquale» etendustes lavale ka Henn Pai, Jelena Suik, Väino Karo, Jassi Zahharov ja Tõnis Uibo. Lauljad ootavad rõõmsal meelel iga kohtumist selle ooperi publikuga.

TIINA JÜRIMÄE

Ülo Laumetsa foto

Naaberrajoonidest

TEE KOMMUNISMILE
VILJANDI

Viljandi KEKi selle viisaastaku arengukava näeb ette, et ehitusmaht peab kasvama veerandi võrra, omal jõul tuleb ehitama hakata 9 miljoni rubla eest. Veerandi võrra peab kasvama ka MEKi ehitus. Taotletakse restaureerimisvalitsuse Viljandi jaoskonna töömahu kahekordistamist. Rajooni täitevkomitee juures hakkab tööle ehitusstaap, kelle hooleks jääb tööjärje koordineerimine. Ehitajate ergutamiseks antakse üle plaani valminud elamutes pooled korterid ehitusorganisatsioonile. Viisaastaku lõpuaastatel tahetakse jõuda selleni, et Tartu Elamukombinaat annaks majad üle lõppviimistletult (siis saaksid kohalikud ehitusmehed muid töid teha). Viisaastaku lõpuks püstitab Pärnu Elamukombinaat Viljandi rajoonis 50 pereelamut.

Viljandi 5. keskkoolis oli Oskar Lutsu tähtpäeva puhul eesti keele ja kirjanduse nädal.

Viljandi keskraamatukogus oli jaapani kirjanduse õhtu, külaliseks ««Loomingu» Raamatukogu» toimetaja Agu Sisask, kelle vahendusel on eesti keelde jõudnud kümmekond raamatutõlget jaapani keelest. Väljas oli ka Jaapani-teemaline raamatunäitus.

Viljandis tegutseb kunstnike teenuste büroo. Tehakse käsitöökaarte, pakitakse kingitusi, võetakse vastu pildiraamide tellimusi ja raamitakse pilte.

«Viljandi» restoranis on nüüdsest ka oma varieteeprogramm. Kaks korda nädalas saab vaadata kolmveerandtunnist kava.

Viljandi Jahindusklubisse kuulub peaaegu 1400 meest, töötatakse 34 sektsioonis. Mulluse tegevusega oldi meie vabariigi parimad.

«Lembitu» kolhoosis peeti rajooni meisterlüpsjate kokkutulek. Neid, kes on saanud oma grupi lehmadelt 5500 kg ja rohkem piima, on rajoonis seitse, üle 5000 kg saanuid 18.

«Vambola» kolhoosis avas uksed lastepäevakodu «Päkapikk», kus ruumi on 100 lapsele. Maja ehitas kolhoos omal jõul.

Mullu juunist töötab Viljandis hooldusabijaoskond, kelle hooldada on 73 üksi elavat vanurit Mõisakülas ja Viljandis. Abi annab jaoskonnas kaheksa inimest.

PUNALIPP
JÕGEVA

Jõgeva rajooni parteikomitee fuajees on vaadata kinovõrgu kunstniku Osvald Lääne akvarellid, mis loodud viimastel aastatel. Väljas on 20 tööd, enamik Oskar Lutsu «Kevade» ainelised.

Rajooni haridusosakonna korraldusel olid kogemusi vahetamas koolieelsete lasteasutuste töötajad.

Põltsamaa pereklubil oli külas Ingeborg Trofimova, jututeemaks Tuneesia eluolu.

Jõgeva rajooni maakoolides on 18 kutseõpetuse rühma. Raskusi on Mustvees ja Torma sovhoosis poiste tööõpetuse korraldamisega. Vähe minnakse ka õpitud erialal tööle.

Rajooni koolide inglise ja saksa keele õpetajate ainesektsiooni koosolek peeti Tallinnas. Külastati vabariiklikku õpetajate täiendusinstituuti ja pedagoogikainstituuti.

Jõgeva rajoonis olid TPedI haridusjuhtide ettevalmistus- ja täiendusteaduskonna kuulajad. Tutvuti Laiuse ja Torma 8-klassilise kooli, Jõgeva 1., Maarja, Palamuse, Põltsamaa ja Tabivere keskkooliga.

□ Viljandi kõige uuem lastepäevakodu Männimäel.

Endel Veliste foto

KOIT
PÕLVA

Põlva KEK sai valmis söökla «Koidu» kolhoosis Tilsis. Söögisaalis on 135 m² pinda, korraga mahub einestama 72 inimest. Toiduväljastamisliin on pärit Saksa DVst. Majas on ruumid ka kondiitritsehhile.

Põlva rajoonis sündis mullu 576 last, neist Põlvas 130. Esimene laps sündis 213 peres. Viies laps sündis kümnes, kuues laps kolmes, seitsmes neljas ja kaheksas ühes peres. Ühel naisel sündis üheteistkümnes laps.

25 aastat on tegutsenud Kanepi koolimetskond, mis oli meie vabariigis esimene omataoline. Esimesed hooldusalad olid Jõksi järve kaldal, 1971. aastast on hooldada Vääna vahtkonna maa-alad.

Peeti Põlva rajooni tööeesrindlaste kokkutulek. Anti üle kutseala parima tunnistused, võitjalipud ja -vimplid.

Põlvamaa mesinikud said mullu meie vabariigi keskmisest suurema saagi. Mesilasperelt saadi 23,7 kg mett, müügiks läks sellest 14,3 kg. Kõige suurem saak oli Sassinim. sovhoosis, 49,3 ja 31,5 kg.

Rajooni koolidirektorite õppepäev peeti rajooni uusimas, mullu sügisel valminud Värska keskkoolis.

Tänavu saavad uued ruumid Räpina . apteek-polikliinik, Saverna apteek-ambulatoorium, Ahja jaoskonnahaigla ambulatoorium ja Saatse velskripunkt. Põlva EPTs avatakse narkoloogiaosakond. Oraval, Ruusal ja Kauksis hakkab abi saama ka füsioteraapiakabinettidest.

Valgjärve tellimispunktis avas uksed juuksuritöökoda. Siiani oli läbi aetud kahe nädala järel käinud teenindusbussiga.

Kommunist
VALGA

Hellenurme kolhoosi maad jaotati kaheks. Moodustati uus, Nõuni kolhoos.

Valgas oli noorte põllumajandustöötajate õhtu. Kutsutud oli ligi 150 tublimat, et pakkuda neile meelelahutust ja jagada autasusid.

EPA lõpetajaist läheb Valga rajooni igal aastal tööle 25—30. Enamik majandijuhte ja peaspetsialiste on EPA vilistlased. Praegu õpib meie põllumajanduskõrgkoolis 63 Valga rajooni stipendiaati. Tutvustamaks õppimisvõimalusi korraldati Valgamaal EPA päevad. Rajooni majandijuhtide ja eri põllumajandusharude spetsialistide ees esinesid loengusarjaga õppejõud, teemaks intensiivtehnoloogiale täieliku ülemineku viisid ja võimalused.

Valga KEK ehitas kauplussöökla Keeni sovhoosis. Maja võeti vastu väga hea hindega ja avas uksed majandi aastapäevapidustuste aegu.

65 aastat on ümbruskonda valgustanud Hummuli raamatukogu. Lugejaid on seal praegu üle 400, raamatufond on algusaja 27-lt kasvanud peaaegu 9900-ni.

TöörahvaELU
VÕRU

Võrumaal sündis mullu 728 last, neist 304 olid perede esiklapsed. Kuuel korral sündisid kaksikud. Sõlmiti 336 abielu.

Peeti ka Võru rajooni tööeesrindlaste päev. Oma autasud oli üle anda sotsialistliku võistluse partneritel. Teist aastat järjest on Võru KEK täitnud põllumeeste tellimused.

Aasta algul loodi Vastseliinas Aianduse ja Mesinduse Seltsi osakond, kus on praegu veerandsada liiget. Nüüdsest on seltsil seal ka oma kauplus.

Noortemaja «Sõprus» lastekoor «Kurekell» andis kontserdi Võru kultuurimajas «Kannel».

Võru MEK peab tänavu valmis saama rohkesti objekte. Lõpetada tuleb viimistlustööd Rõuges 27 korteriga elamus, käiku lähevad Lenini-nim. kolhoosi kauplussöökla, Võrusoo katlamaja ja 120 korteriga elamu, MEKi enda elamu, «Võrukivi» ühiselamu ja kino «Noorus» tehnokeskus.

KERSTIN KIVI

Inimene ei ela ainult palgast

Tollest päevast, kui mia pinsi pääle jäie, nakass miu uvitama vänget poleemikat üless keerutanu probleem, et kudamuudu palgast ärä elädä. Mõtli, et uuri toda värki, tii mõne populaar-teadusligu ekspermendi ja pane perän kõik iluste kirjä. Mia isikligult ei ole elun pallast palgast ärä elänu. Iki om miul ka kõrgembit uvisit käe peräst ollu, lisa tuluallikit kost om õrna kohinaga voolanuva egät seltsi sissetuleki. Prõllatsel avalikustamise perrjoodil ei ole sääl midägist varjata. Võtame näitusess miu saitungi joonealutse juurdekirjutise. Ilma onuraarita ei olessi miul ei «Sigulli» (null kahessa) egä nahast pintsagut, kõnelemada vähämbidest vidinidest nigu seksjooni, serviisi ja karnituuri. Koikalainen, kes miu teedä oma palga viimätse kopkani kõik provvale annap, olessi ammugi nälgä koolu, kui ta ei oless endäle peedikasvatust kaala pääle võtnu. (Roosikasvatuse jaoss om tal kihu kõva pää!) Nigu sa tiiät, peävä egä ekspermendi man olema katse jänesse. Aga kost sa noid nii äkiste saat? Mõtli, et katseta ediotsa toda palgast äräelämist esiendä pääl. Andse oma pinsi (132 rbl.) viisakald riigile tagasi ja nakassi tüükohta otsma.

Prominiirse üitspäiv müüdä Riia uulitsat ja manusti eitkaasiga rikastedu osooni. Olli kogemada Lutsu uulitsa tüü püroo asemel O. Lutsu majamuusejummi manu kooberdanu. Nii vänget mõju avald miule Oskari jubileum. Äkiste näie ütte kurva kuju rüütle muudu vibalikku, käe arali nigu tuuleveske tiiva, miu poole kargleman. Tiiät küll, om keski Serva-Ants, kelle kunstkirjätükin om tüüp nimega Tongi Ott. Üriti tost Otist (mine tiiä, äkki virutap!) müüdä iili, aga es õnnestu. Miule paistusi tuu Ott kudagi ülearu tutva olekiga. Vanasõna ütlep, et kõge ehhvektiivulisemp kaitse vari-jant om rünnäk ja siss mia põruti: «Illuss terviss! Koikalainen vist, kui ma ei eksi?»

Olligi, kuramus. Remondi tüükoja uus ülemus esi. Küsse õkva perrä, et kas temä virmal ei oless vällä pakku üits vakandiline koht ja seleti ärä oma ajaluulise ekspermendi mõtte. Ülemusel läits nägu naaru täis. Temäl olla just üits sihuke, väegade vastutusrikas ammet, parajade lämmi, sobilik vanemba inemese jaoss, tüüd vähä ja palka viil vähämp — aga egä inime ei elävätki palgast ... Kostse vasta, et egä miu tervislik seis ei kannatagi rasset tüüd, et kere joba kulunu ja mootur jätäp pauke vahele. Jutt saie ütele poole. Kui mia üriti ülemusele tänu tähess käppä anda, karass tuu nigu madu ussi iist kõrvale. Perän selgusi, et miis pelläss kripi viirust vai katku — tont tedä tiiäp, ülemuse asi tuu pelgämine.

Nüid ole mia ammetin ja täiendä oma ausa tüümehe piukrraahvijat kuulsusrikaste tegudega. Ammeti täpne ja ammetlik nimi om säände: elektre energia ökunoomilise tarvitamise resiimi kohta laekuva info adminstratsjoonile edastamise juhtiv ja vastutav operaator-konstruktor-tehnik-varustaja, kuupalgaga 90 rutsi. Tuu ammet kohustap miu vahetpidämädä raadiut kullema. Kui raadiu ütlep, mitmes elektre resiim parajade vunktsip, peä mia operatiivuliselt (st. lennäten) tollest Koikalainenile ette kandma. Õpipoisi aig (kuupalgaga 55 rutsi) olli rasse. Es saa kudagi raadiu mant ärä. Ega kõrd, kui kostse sõna «elekter», ehmati roppu muudu. Peränpoole arinesi ärä. Es tii enämp välägi, kui kästi elektre triikmassin voolu võrgust vällä kakata, kui koskile vaba aiga viitmä lähät. Niisamate es tii mia vällä, kui kästi osta elektre soenduskotte, elektre kaminit, elektre õi radikit, elektre krill ahje jms. Nüid om miul ammet joba periss se'ge. Mia ole saavutanu nii kõrge tüü viljakuse, et tii oma tüü ärä kolmetõistku minutiga. Ülejäänu ajass pane mia raadiu, kui Koikalainen ei näe, oopis kinni ja oia niimuudu elektre energiat kokku. Siss mia istu niisama, jala soenduskotin, elektre kamina paistel ja krilli ülemusele kana.

Väikse rehkendusega võib kindlass tetä, et kahessatunnitsest tüüpäeväst jääp miul üle prii aiga 7 tundi ja 47 minutit ja kui tuu korrutada 90ga, võiss saada kuupalgass 4203 rutsi, vot! Kõe nüid esi, mäherdusi ressursse peidäp endän päältkaeda lihtne ammet! Sihukesi ammetisi võiss võtta kõrraga käsile oma paari tosina ümber.

Lõpetusess võip üteldä, et küsimus — kas inime eläp palgast ärä vai ei elä, kaotap (nigu näitäp miu eksperment) egäsugutse kehtivuse. Mesperäst peässigi inime palgast elämä, kui ta võissi vaba't mitu kuni mitukümmend palka saada? Ausa tüü iist muidugi!

ROOBERT KRUVI

VESTE

Nr. 46 (11 273)
25. veebruar 1987

Viis päeva majori Naumovi elust

EDUARD HRUTSKI

91.

Boriss vajutas klahvile. Magnetofon jäi vait.

«Lurjus!» ei suutnud Oleg pidada.

«Jah, harukordne kaabakas,» nõustus Boriss.

«Ta isegi ei kujutle, millega hakkama sai. Selle eest ei ole paragrahvi ette nähtud. Vähe veel, et ta rikkus Burmini isikliku elu ja hingerahu. Ta ei lasknud kirjanikul tähtsat tööd lõpetada. Võimalik, et Burmin oleks praegu elus, kui ta oleks oma töö lõpetada jõudnud.»

«Kuidas nii?» imestas Boriss.

«See oli lask minevikust, neljakümne kolmandast aastast.»

«Ei usu, liialt kirjanduslik.»

«Ära unusta, et raamatuid kirjutatakse elust maha. Romaan on elu peegel, nagu on öelnud Stendhal.»

«Mulle näib, et sa oled liialt filoloogiast innustunud.»

«Ei, Boriss,» vastas Oleg väsinult, «kahjuks on see fakt.»

«Siis räägi täpsemalt.»

«Kas tohin teha ühe lüürilise kõrvalepõike?»

«Tee pealegi.»

Oleg rääkis Hindist, tolle silmadest ja püstolist, mis sihtimata märki tabas. Ta püüdis rääkida nii, et Borissi umbusk kaoks. Ent mida rohkem ta rääkis, seda vähem mõistmist teine ilmutas.

«Pea, Oleg. Burmini käsikirja lugemine on sinu hoiakut pisut muutnud,» ütles Boriss. «See kõik, mida sa praegu rääkisid, on puhas kirjandusaines, meie aga töötame kriminaaljälituses. Fakte on vaja!»

«Kurat sinuga! Kuivik! Olgu siis faktid. Esiteks: keegi tapab Burmini summutpüstoliga «Nambu». Püstol on aastate 1968—1985 toode.»

«Kõigele pole me veel vastust saanud,» raius Boriss. «Pealegi võis relv olla kombineeritud, nagu sa tead. Toru «Nambult», ülejäänu kodukootud.»

«Võimalik.» Oleg tundis endas vimma tõusvat. «Väga võimalik. Teiseks. Kurjategija ei võtnud väärisesemeid, vaid tuhnis arhiivis. Enamgi veel — kadunud on sõjaga, konkreetselt Burmini viimase jutustusega seotud materjalid luurerühma mõistatusliku hukkumise kohta.»

«Kas arvad, et pärast Grodno vabastamist sellega ei tegeldud?»

«Muidugi tegeldi. Kuid käis sõda. Tagalas vaenlase agentuur, banditism. Ehk ei jätkunud aega.»

«Sa sead kahtluse alla esialgse juurdluse?»

«Ei, ma lihtsalt pole sellega kursis. Aga ma tean muud. Keegi tappis, võttis dokumendid, hiljem helistas Burmini lesele ja nõudis välja korteris olnud dokumendid.»

«Seda ma ei teadnud.»

92.

«Mis sinuga lahti on, Boriss? Olid oivaline operatiivtöötaja, aga nüüd on sinust saanud üksnes täpne käsutäitja, asi ise sind ei huvita. Võta aru pähe. Ei saa eluaeg solvunud olla. Pea meeles, inimene on võimeline unustama, kui ta seda ainult tahab.»

Boriss süütas uue sigareti.

«Kuula edasi. Täna leidsin masinakirjutaja juurest selle käsikirjakatkendi. Loe.»

Boriss luges pikkamisi. Lõpetas. Luges veel kord.

«Kahtlustad sa kedagi?»

«Esialgu mitte. Sõit Grodnosse peab selgust tooma.»

Boriss ütles mõtlikult:

«Näed, nüüd puutume meiegi kokku sõjaga. Käisin kord Belgorodi lähedal alaealiste koloonias. Tolles väikelinnas olid tšekistid äsja endise karistussalklase avastanud. Nägin teda. Säärane vaikne, õndsa näoga vanamees. Aga mulle tundus, nagu oleksid tema käed verised. Kui madalale võib inimene langeda . . .»

«Kui ma selles asjas selguse saan, siis võin Burmini kombel öelda, et olen elus peamise ära teinud.»

«Miks ainult sina? Aga mina ja Ljonja Sõtin?»

«Vabanda, väljendusin ebatäpselt.»

«Võta mind Grodnosse kaasa. Palun. Esiteks, ma aitan sind. Teiseks on see mulle endale hädavajalik.»

Oleg silmitses teist teraselt. Jah, Borissile on see tõesti hädatarvilik. Ehk aitab solvangut unustada.

«Kerge see ei ole, aga katsun vanale augu pähe rääkida.»

«Keda sa silmas pead?»

«Nikitinit muidugi.»

«Ma ei räägi inimesest, vaid ametikohast.»

«Sa oled selle ajaga, mis ma ära olin, nupust päris nikastanud. Räägin kriminaaljälituse ülemast.»

«Vaat' mis tagajärjed on kodusest kollektiivist lahkulöömisel. Pole enam kriminaaljälituse ülemat polkovnik Nikitinit. On peavalitsuse ülema asetäitja polkovnik Nikitin.»

«Aga kindral . . .»

Boriss ei lasknud tal lõpetada:

«Võeti maha.»

Telefon helises. Oleg tõstis toru.

«Seltsimees major, see olen mina, Sõtin,» kuulis ta Ljonja häält.

Ilmselt helistas Ljonja Ostuževi tänava automaadist. Viie minuti pärast oli ta kohal. Ikka veel rikkalikku söögilauda nähes küsis kohmetult:

«Kas tohib?»

«Anna aga pihta.»

JURI IVAŠTŠENKO

INTERVJUU NÕUKOGUDE TUUMAPOLÜGOONI ÜLEMA KINDRALLEITNANT ARKADI ILJENKOGA

Kuidas katsetatakse Nõukogude polügoonil tuumarelva?

Mäepõue kaevatakse rõhtsüvend, kuhu paigaldame tuumaseadme. Ühendame juhtimispuldiga. Matame süvendi hoolega kinni, et õhku ei satuks ohtlikku kiirgust. Ettenähtud ajal asuvad teadlased, insenerid — kõik — oma kohale. Operaator vajutab nupule (jah, punasele). Toimub plahvatus, aparaadid registreerivad tulemuse.

Televiisoris näidati USA polügooni. Plahvatus pööras pahupidi suure maa-ala. Kas meil on vaatepilt sama hirmus?

Väliselt mitte. Asi on selles, et ameeriklased kaevavad plahvatusseadme paigaldamiseks püstsüvendi ja katsed korraldatakse tasastel kõrbealadel. Füüsiline olemus aga on mõlemal puhul ühesugune: maakera raputavad nii meie kui nende tuumaplahvatused.

Raputavad?

Jah, raputavad sõna otseses mõttes. Seismilised kõikumised kanduvad läbi planeedi. Pole saladus, et katsetades töötavad tuumariigid välja uut liiki relvi.

Aga kuidas on võidurelvastumisega? Manhattani aatomiprojekt neelas 14 miljardit dollarit. Strateegilise kaitse initsiatiiv nõuab asjatundjate arvates triljoneid.

Ühendriigid ja nende partnerid peavad ilmutama tahet, ületama sõjatööstuse vastupanu ja toetama Nõukogude Liidu ettepanekuid pidurdada võidurelvastumist. Moskva käsul katkestasime katsetused, Nevada aga kõmas endiselt. USA valitsus ei taha võidurelvastumist peatada. Nii on lood.

Ükski terve mõistusega inimene ei kipu tõestama, et tuumasõda on sobiv vahend poliitilisi vaidlusi lahendama. Nõukogude moratooriumi hinnati kõrgelt. Kuid mitmete lääneriikide juhid on öelnud, et meie autoriteet suureneks veelgi, kui me ei jätkaks katsetusi ka pärast uut tuumaplahvatust Nevadas. Tähendab, meile on tehtud ettepanek jääda edaspidigi kaitsetusse olukorda. Ent meie oleme mures oma julgeoleku pärast. Kas meist saadakse aru?

Küllap saadakse. Moratooriumi katkestamine on NSV Liidu ja tema liitlaste huvides.

Mitte mingi õilsus ei mõjusta agressoreid, nood muutuvad oma arsenali suurenedes üha jultunumaks. Seda teatakse Nõukogude Liidus rohkem kui kusagil mujal. Euroopa pole unustanud Teist maailmasõda. Ja ikkagi jätab NSV Liit avatuks kõik tuumakatsetustest loobumise teed. Oleme valmis uueks moratooriumiks, kui Ühendriigid meid järgivad.

Kuidas teist sai sõjaväelane?

Astusin Kiievis kahuriväe ettevalmistuskooli. Tollal oli niisuguseid sõjalise kallakuga keskkoole. 1949. aastal sai minust kahuriväekooli kursant. Kooli lõpetasin ohvitserina, käsutasin rühma, patareid, divisjoni. Seejärel lõpetasin sõjaväeakadeemia. Vahepeal teenisin mitmel ametikohal, praegu olen tuumapolügooni ülem.

Mis on teile sõjaväelase elukutsest kõige rohkem meelde jäänud?

1962. aasta, Kariibi kriis. Mitte kunagi pärast sõda pole maailm tuumakatastroofile nii lähedal olnud kui tollal. Just siis veendusin, et olin teinud õige kutsevaliku. Midagi niisugust toimub iga sõjaväelasega. Tänased noored ohvitserid mõistavad hästi meie rahumissiooni vastutust. NLKP Keskkomitee jaanuaripleenumil rõhutati samuti sõjaväekaadri tähtsust.

Mida peate noorte kasvatamises praegu kõige tähtsamaks?

Maailmavaate kujundamist. Lapse maailm algab kodust, vanematest, vanavanematest, sõpradest, kellele lisanduvad Pavel Kortšagin, Sanja Grigorjev «Kahest kaptenist», tüdrukud jutustusest «Aga koidikud on siin vaiksed . . .», sõdur Sokolov «Inimese saatusest» jne. Kool ja ühiskond, kogu meie elu on seatud nii, et lapsed hakkaksid hindama julgust, õilsust, headust, enesekindlust, valvsust, põlgama alatust, julmust, ahnust. Meie lastest peavad kasvama humanistid.

Kuid ilmselt pole kool, komsomol ja kodu päris oma ülesannete kõrgusel. Mõnes peres võib näha niisugust pilti: vanema poja on Afganistanis tapnud bandiidid, kes on relvastatud LKA raha eest, ja noorem kannab USA lipuga särki.

Ameerika filmitegelane Rambo ja teised temasugused on saanud palju kuulsamaks kui Tom Sawyer ja Huck Finn.

Rambo sümboliseerib sealpool ookeani propageeritavat sõda. Tema ja teiste selliste tegelaste tulek ekraanile võimendab Nevada tuumaplahvatusi. «Relv üksi ei tulista,» tavatsevad öelda USA relvatööstu-rid oma äri kaitseks. Jah, relvaga tulistavad inimesed. Kui ameeriklastel pole põhjust Nõukogude inimest vihata, siis mõeldakse see põhjus välja. Kui rakette «Trident», «MX» ja «Tomahawk» ei käsutaks inimvaenulikkus, ei stardiks nad kunagi ja võlausaldajad ei annaks kaitseinitsiatiivi elluviimiseks raha. Sellepärast näidatakse filmi «Punane koit», kus Nõukogude langevarjurid tapavad Ameerika koolilapsi. Sellepärast ongi tehtud film «Ameerika», kus USAd tallavad Nõukogude ja ÜRO väed.

Nõukogude sõdur pole kunagi astunud USA pinnale, relv käes. Kuid ühel Valge mere saarel tapsid intervendid, kelle hulgas oli ka Ühendriikide sõjaväelasi, mõnedel andmetel poolteist tuhat Nõukogude inimest. See on fakt. Aga meil pole sellest filmi tehtud.

Ma ei tea, kas mul on õigus, aga niisugust filmi oleks vaja.

Ajakirjanduses avaldatakse sageli hämmastavaid arve: Ameerika mandritevaheline rakett maksab nii ja nii palju koole, uus hävituslennuk nii ja nii mitu haiglat, allveelaev nii ja nii mitusada tuhat ruutmeetrit elamispinda. Meie relvad pole sugugi odavamad . . .

□ **Kindralleitnant Arkadi Iljenko.**

Muidugi mitte. Ameerikas ei varjata, et võidurelvastumise ülesandeid on meie majanduse väljakurnamine, meie majandusplaanide nurjamine. Tõele tuleb silma vaadata. Vaenlane on kõigeks valmis.

Palun rääkige veel oma tööst.

Peame lahendama keerulisi ülesandeid. Töö on vastutusrikas, selles ei tohi olla midagi juhuslikku. Meil on hea, tugev kollektiiv.

Polügooni külastanud ameerika ajakirjanikud küsisid, kas moratoorium ei võta kindral Iljenkolt tööd . . .

Kui läbirääkimised lõpevad tuumaplahvatuste keeluga (ma loodan seda), siis ma töötа ei jää. Võin minna ehitusele, linnamajandusse, haridusalale. Mul on organiseerimis-, majandus- ja pedagoogitöö kogemusi. Muide, plahvatus ei pruugi ainult purustada. Selle võttega oleme oma polügoonil teinud ilusa järve, kus kasvatatakse kala.

Ja kes neid kalu sööb?

Kõik söövad. Ka minu pojapoeg Vitja, kui ta vanaisa vaatama tuleb. Hiljuti rääkisime telefoniga. Küsisin, kuidas lasteaias läheb. «Hästi,» vastas ta. «Seisan nurgas.»

Kas poeg on ka sõjaväelane?

Ei, ta on bussijuht. Soovitasin ka temal sõjaväelaseks hakata, aga ta vastas: «Keegi peab ka busse juhtima!»

Ka teie ei hakanud oma isa eeskujul kolhoosnikuks.

Minu isa sai surma heitluses hitlerlastega. Ta on maetud Korši (Ukraina) vennashauda, kus puhkab 1460 sõdurit.

Millega sisustate vaba aega?

Loen ajaloolisi romaane, kus Venemaa ajalugu on seotud tema relvajõudude ajalooga ja kus ei puudu meie mineviku teravad probleemid. Olen käinud ka jahil, kuid lugemisega see hobi ei konkureeri.

Lühendatult ajalehest «Nedelja»

PEETER LUNG

UUT SPORDILOTOS

Spordisõpradele on tulemas uus spordiloterii, mis põhineb kolmeteistkümne paari võistkondade kohtumiste tulemuste (kas võit, viik või kaotus) ennustamisel. Võistkondade paarid valitakse sportmängudest: korvpall, jalgpall, jäähoki, maahoki, veepall, väravpall jne. Paarid avaldatakse kaks nädalat enne mänge «Sovetski Spordis», «Komsomolskaja Pravdas» ja ka «Spordilehes». Samades väljaannetes ilmuvad tulemused ja kolmandal päeval pärast viimast kohtumist ka võitude suurused.

Spordiennustuse piletid on müügil ainult «Spordiloto» kauplustes ja kioskites. Pileti blankett maksab kaks kopikat. Ühe täidetud variandi maksumus on kolmkümmend kopikat. **Loosimise number ühtib tavalise spordiloto loosimisnumbriga.**

● Täita tuleb vähemalt kaks varianti, sinise või musta pastapliiatsi või tindiga.

● Piletil ei tohi olla parandusi ega kustutusi.

Mängija, kes ei soovi osaleda kõigi kuue variandiga, tõmbab täitmata variandid vertikaaljoonega läbi. **Täidetud pilet tuleb esitada tervikuna kiosköörile tembeldamiseks ning tasuda vastavalt täidetud variantide arvule.**

Pilet loetakse võitnuks, kui ühes variandis on õigesti ennustatud 13, 12 või 11 paari tulemused. Ühe variandiga võib võita 10 000 rubla.

Pileti täitmisel tuleb kasutada kolme märki:

1 — esimesena märgitud võistkonna võit;

× — viik;

2 — teisena märgitud võistkonna võit.

Näiteks kui Kaunase «Žalgirise» ja Moskva AKSK korvpallikohtumises olete kindel, et võidab Moskva meeskond (antud paaris märgitud teisena), siis märkige esimese numbri järel olevasse ruutu, esimese variandi alla «2». Teises paaris arvate, et Alma-Ata «Dünamo» veepallimeeskond võidab Moskva RÜ. Sel juhul tuleb teise numbri järel olevasse ruutu, esimese variandi alla märkida «1» (Alma-Ata meeskond on selles paaris esimesena märgitud). Kui arvate, et Moskva AKSK ja Minski «Dünamo» mängivad jalgpallis viiki, kirjutate kolmanda numbri taha «×». Ennustada tuleb kõik kolmteist paari. Enne pileti täitmist soovitame läbi lugeda ka pileti tagaküljel antud juhendi. Üksikasjalisemat infot leiate 18. veebruari «Spordilehest» ja 30. jaanuari «Sovetski Spordist».

Tartu spordiloto kioskis alustatakse ennustuspiletite müüki homme, 26. veebruaril. Piletite tembeldamine vastavaks tiraažiks lõpeb teisipäeviti kell 18.

AGNES LINDPERE

Õiguspäev Puhjas

Rajooni eri piirkondades korraldatakse õiguspäevi, kus kõik võivad saada konsultatsiooni.

Homme sõidavad Puhja advokaat, notar ja sotsiaalhooldustöötaja. Nõuanne algab kell 15 küla täitevkomitee ruumides.

Kõik jutule soovijad on oodatud.

EUGEN AINLA,
Tartu Õigusnõuandla asejuhataja

Numbril 3 37 89 vastab veel vähe tuttav hääl.

«Kas linna komsomolikomitee ja Endla Lõhkivi?»

«Jaa.»

«Koos talve tulekuga hakkasid koolides ringi liikuma mingid huvitavad kutsed. Välimuselt nagu suvised «Sport. Tants. Muusika.» sarja omad, millel äralõigatavad talongid servas. Ainult et nüüdsed on mõeldud ainult lõpuklassi õpilastele.»

«See on ühe ammuse tava taaselustamine: noorte ABC. Varem kutsuti abituriendid ainult ballile ja pärast lõpetamist suvepäevadele, nüüd tahame viimasel poolaastal pakkuda ka vaimsemat. Selleks on loengud kord kuus neljapäeviti. Jaanuarineljapäeval vestis psühholoogiaprobleemidest Talis Bachmann. Homme on plaanis rääkida rahvusvahelistest suhetest, esineb prof. Eero Loone.»

«Kutseid ju kõigile lõpuklassi omadele ei jätkunud?»

«See'p see on. EPA klubisse on mõeldud iga kord sadakond huvilist. Sellepärast jagasime ka kutseid välja sada pluss igale loengupäevale eraldi veel kakskümmend. Aga on ju selge, et iga koolinoort ei huvita korraga psühholoogia, muusika, poliitika, mood. Niisiis lubame tulla ka neil, kel kutset ei ole, aga valdkond huvitab. **Homme kella kuueks tohivad EPA klubisse koguneda kõik lõpuklassides õppivad välispoliitikahuvilised.»**

«See on siis ainult üldkooliõpilastele öeldud?»

«Ei-ei. Ka kõik lõpukursuste õpilased. Alles me tõdesime 44. kutsekeskkoolis, et kutsekoolide noored ei tunne end üldse abiturientidena. Aga nad on seda, nad on oodatud ka abiturientide ballile 19. märtsil.

Eelmise ABC-õhtu muljete järgi võib arvata, et kohtumine asjatundjaga kujuneb vastastikku kasulikuks. Tantsu küll ei järgne, aga tulla maksab.»

ANU JÕESAAR

Edasiminek jätkub

TRÜ spordihoone atleetvõimlemissaal on jõudmas vabariigi üheks parimini sisustatud treeningukeskuseks. Seda kinnitavad Tartu Atleetvõimlemise Rahvaspordiklubi, ülikooli spordibaaside, ehitusteenindusvalitsuse ja katseremonditehase ladusa koostöö tulemusena valminud plokksüsteemid ja jõumasinad. Et uus treeninguseade paberilt treeningusaali jõuaks, on vaja paljude inimeste pingutust. Eelkõige on vajalikud tehniline dokumentatsioon, raha ja ettevõte, kes oleks nõus selle tülika asja ette võtma. Ja lõpuks kõige vajalikum: mees, kes asja valmis teeb. Keerulised mehhanismid nõuavad head silma, kindlat kätt ja korraliku töömehe kogemusi. Kõik need omadused on Jüri Ljahhovil ehitusteenindusvalitsusest ja Albert Kabanenil katseremonditehasest. Suur tänu neile tipp- ja tervisesportlaste nimel. Jääme lootma, et koostöö ka edaspidi laabub.

PEETER TIIRMAN,
atleetvõimlemise klubi esimees

Suusad. Leopold. Hobused.

Need sõnad ei ütle ehk lehelugejale midagi, küll aga paljudele Tartu linna ja rajooni põngerjatele. Juttu tuleb tillu-suusasõidust.

Tartu maratoni korraldajate möödunudaastane mõte teha ka eelkool'ealistele suusamaraton sai nüüd teoks. Siiski ei oldud täiesti kindel osavõtjate rohkuses ja tänavune suusasõit oli midimaratoniga ühel ajal. Nõnda olid helibuss, arstiabiautod ja teetermosed ühised. Tuleval aastal tuleks pisikeste suusapidu ehk korraldada juba omaette. Selleks on sobivam puhkepäev (sel aastal oli esmaspäev), et vanematel oleks võimalik oma pisipere suusarajale tuua. Tänavu sõltus palju lasteaiakasvatajast, paraku ei olnud esindatud kaugeltki kõik lasteasutused. Kõige rohkem tuli suusatajaid 34., 18. ja 17. lastepäevakodust (35—38 igaühest). Aga lapsi oli saabunud isegi Kohtla-Järve lastepäevakodust «Liblikas», Jõgevalt, Kose-Uuemõisast, Haanjast ja paljudest Tartu rajooni lasteasutustest.

Kaaluda võib ka raja pikkust. Oli näha, et viie-kuueaastasele oli poolekilomeetrine ring läbi sõita naljaasi (mindi topeltringile), samas kolmenelja-aastased (neid oli päris palju) nägid suurt vaeva, et finišisse jõuda. Võiks kaaluda eri pikkusega tillusõite, suurematele rada pikendada.

Ei ole vaja ühegi ema-isa kinnitust, et suusasõit õnnestus: laste naerusilmad, põnevust ja rahulolu peegeldavad näod ütlesid korraldajatele kõik. Elevust pakkusid enne starti saabunud hobused (aitäh Luunja ratsaspordibaasi direktorile Urmas Saksile) ning saanist väljahüpanud Leopold ja tema sõber (Andrus Čövel ja Marina Paddar). Nendega koos tehti sõidueelne virgutusvõimlemine ja meelitati välja stardipauk. Pärast raja läbimist said kõik kleebise ning võisid minna keha kinnitama või saanisõidule.

Linna komsomolikomitee väljapandud meened jagati loosiga. Peaauhinna, nukuvankri võitis viieaastane TIINA VARES ja tõukeratta MARGUS LANG. Nemad saavad oma võidud kätte 28. veebruaril kell 13 kinos «Ekraan» talispordinädala pidulikul lõpetamisel.

KÜLLIKE OHNO,
peakohtunik

Velio Marandi foto

Spordisõbrale

Linna meistrivõistlused märkeorienteerumises on pühapäeval, 1. märtsil Hellenurmes. Võistlusklassid MN 21 ja 17. Registreerimine kl. 12-ni. Eribuss «Vanemuise» parklast kl. 10.30.

*

Linna meistrivõistlused naiste väravpallis on 9.—22. märtsini. Registreeruda hiljemalt 1. märtsiks TRÜ sportmängude kateedris, Ujula 4.

*

Vestlusring «OSAVÕTJAD SUUSAMARATONIST» on homme, 26. veebruaril kell 17 ülikooli võimlas (Kingissepa 19). Korraldajaid huvitab ka keskel ja tagapool lõpetanute arvamus.

*

1. märtsil kell 11—14 katseremonditehase staadionil perepäev.

Kavas: suusatamine, kelgutamine, kombineeritud teatevõistlus.

Oodatud on igas vanuses lapsed, vanemad ja vanavanemad. Korraldab ehitustrust.

*

Tartu 1987. a talvise kalapüügi meistrivõistlused on 1. märtsil Kallastel. Kogunemine täitevkomitee ees kell 7.30. Eelnevalt teatada osavõtust klubisse, tel. 3 35 41.

*

Eesti meeste III liiga korvpallimeistrivõistlused: reedel, 27. veebr. kl. 17 TRÜ spordihoones elamukombinaat—Alatskivi, naha- ja jalatsikombinaat—korvpallikool; laupäeval, 28. veebr. kl. 12 EPA võimlas «Tartu Gaas»—naha- ja jalatsikombinaat, korvpallikool—«Tartu Autoveod»; pühapäeval, 1. märtsil kl. 11 EPA võimlas «Tartu Autoveod»—elamukombinaat, EPA—Nõo sovhoos.

*

«Automi» rajooninõukogu meistrivõistlused lumerajasõidus on pühapäeval, 1. märtsil Kulbilohus. Osaleda võivad II ja III järguga ning järguta autosportlased, Tartu rajoonis töötavad ja elavad «Automi» liikmed. Registreerimine kohapeal kl. 9—9.30. Info «Automi» rajooninõukogust tel. 3 15 20.

Teadaanded

Homme, 26. veebr. kl. 16 on etnograafiamuuseumi lektooriumis (Burdenko 32) loeng «VASTLAPÄEV», lektor A. Kärner.

*

Homme, 26. veebruaril kell 16 on Fr. R. Kreutzwaldi nim. kirjandusmuuseumis **Emakeele Seltsi rahvaluulesektsiooni koosolek.** Päevakord: «Paisetest ja koeranaeltest» — Andra Veidemann, «Peata, kehata» — Mare Kõiva.

Juhatus

*

Saaniga sõita saavad lapsed Anne kanali ääres laupäeval kl. 15—18 ja pühapäeval kl. 12—16 (sula või käreda pakase korral ei saa). Pilet 60 kop.

*

1. märtsil kell 9—15 on Leningradi mnt. 84 kollektsionääride kokkutulek.

Oodatud kõik huvilised!

*

Kaadritöötajate klubi nõupidamine on täna kell 14 nanaja jalatsikombinaadi saalis, Kastani 48/50.

Päevakord:

Spetsialistide atesteerimisest ja tööliste kvalifikatsioonijärkude läbivaatamisest räägib Eesti NSV Riikliku Töökomitee kaadri väljaõppe ja kvalifikatsiooni tõstmise valitsuse juhataja Jaan Tedder.

Mittetöötava töövõimelise elanikkonna arvestuse süsteemi rakendamise puudustest kaadriosakondade töös räägivad tööbüroo esindajad.

Kõigi linna ja rajooni kaadritöötajate osavõtt vajalik.

*

Koronaarklubi loeng on O. Lutsu 2 auditooriumis homme kl. 18 teemal «Südamelihase põletikud», lektor prof. J. Riiv.

Toimetaja
MART KADASTIK

TEATER

RAT «VANEMUINE» TEATRISAALIS

Kolmap., 25. II kl 19 **«Aeg tulla, aeg minna»**

neljap., 26. II kl. 19 **«Don Pasquale»** (esietendus)

reedel, 27. II kl. 19 **«Selles tüdrukus midagi on»**

laup., 28. II kl. 13 **«Suveöö unenägu»** (Nukuteater), kl. 19 **«Žanna»** (Vene Draamateater)

pühap., 1. III kl. 12 **«Libahunt»** (Rakvere Teater), kl. 19 **«Cyrano de Bergerac»** («Vanalinna Stuudio»)

esmasp., 2. III kl. 19 **«Valge tee kutse»** (Noorsooteater)

KONTSERDISAALIS

Neljap., 26. II kl. 19.30 **Urmas Taniloo oreliõhtu**

reedel, 27. II kl. 19.30 **«Onupoeg Bataaviast»**

Kassad lahti 11—14 ja 17—19.30.

KINO

«EKRAAN» — «Andesta!» 12.30, 14.15, 16, 22. Kl. 19.30 **«Maraton» ja «Andesta!». «Seal, kus meid ei ole»** 17.40.

«SALUUT» — «Atkins» (seiklusfilm) 10.45, 12.30, 14.15. 16, 17.45, 22. Kl. 19.30 **«Kui mängid, siis usu»** ja **«Atkins».**

«VARIA» — «Petrovka 38» 16, 17.45, 21.15. **«Kapten Arakel»** 19.30.

RAUDTEEKINO — «Suur jalutuskäik» 17 ja 19.

Elva «HELI» — Lastele **«Muinasjutt jaaniussikesest»** 15.15. **«Vana sadam»** 16, 17.30, 19, 20.30.

KONTSERT

EESTI NSV RIIKLIK FILHARMOONIA
homme kell 19
TRÜ aulas
KLAVERIÕHTU
Vene NFSV teeneline kunstnik VEERA GORNOSTAJEVA (Moskva)

Kavas: F. Chopin — 12 masurkat, P. Tšaikovski — Lastealbum op. 39.

Pääsmete müük TRÜ peahoones 12—14 ja 16—18, kontserdi päeval ka tund ennę algust.

EESTI NSV RIIKLIK FILHARMOONIA
RAT «Vanemuise» kontserdisaalis
täna kell 19.30
ansambel **«KADANS»** (Moskva)

Kunstiline juht rahvusvaheliste ja üleliiduliste džässifestivalide laureaat **German Lukjanov**

Koosseis:

German Lukjanov (klaver, flügelhorn)

Nikolai Panov (tenorsaksofon)

Juri Jurenkov (altsaksofon)

Aleksandr Veremjev (kontrabass)

Stanislav Korosteljev (löökriistad)

Vadim Ahmedgarijev (tromboon)

Pääsmed müügil 11—14 ja 17—19.30 RAT «Vanemuise» kontserdisaali kassas.

EESTI NSV RIIKLIK FILHARMOONIA
4. märtsil kell 19.30
RAT «Vanemuise» kontserdisaalis
H. Elleri 100. sünniaastapäeva
AVAKONTSERT
Esineb Eesti NSV teeneline kollektiiv
RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER
Solist — Vene NFSV teeneline kunstnik
VIKTOR PIKAIZEN (Moskva) — viiul
Dirigent — Eesti NSV teeneline kunstnik PEETER LILJE

Kavas: I. Sümfooniline poeem «Cõhüüded»

Viiulikontsert

II. Sümfoonia nr. 1 «In modo mixolydio»

Tellitud pääsmed ja üksikmüük «Vanemuise» kontserdisaali kassas 11—14, 17—19.30. Teisipäeviti kassa kinni.

KLUBID

KULTUURIHOONES
täna kell 20
TANTSUÕHTU
ansambli «Mussoon» saatel.

Seda ja teist

Vahetada 1-toal. **korter** Tallinna südalinnas 1-toal. kõigi mugav. korteri vastu Tartus. 202 400 Tartu Postimaja, nõudm. I. Tammeaid

Vahetada 2-toaline ahiküttega **korter** 3-korterilises majas Tähtvere pargi juures (aiamaa, vesi, balloonigaas) 2-toalise kõigi mugavustega korteri vastu. Postimaja, nõudm. V. Kala

Vahet. 4-toal. kõigi mugav. **korter** Võrus (III korrus, elektripliit, telefon, garaaž) vähemalt 3-toalise kõigi mugavustega **korteri** vastu Tartus. Kirj. Tartu, Anne 59—77. K. Ausen

Vahetada 4-toaline kõigi mugavustega **korter** Kaunase pst. 3-toalise ja 1-toalise või 3-toalise ja 2-toalise korteri vastu. Postimaja, nõudm. J. Mužžuhhina

OST*MÜÜK

Ostan **talumaja** kuni 20 km Tartust. Kirj. Salme 17—1. M. Tammis

Soovin osta VAZ 2101, 21 011 või 21 013 parempoolset tagumist **poritiiba.** Riia 161—1. H. Kirs

Ostan 1—2 toal. **korteri.** Kirj. Sepavälja 21. L. Lepik

Müüa **rauatreipink** ja **nahaõmblusmasin.** Võru 59b. I. Metsma

Soovin osta tonni head **heina.** Tel. 1 02 00. 202 402 Tartu raj., Lähte sjk., «Avangardi» kolhoos. E. Käärdi

Müüa avarii läbiteinud **M 2140** (olemas kerevahetusluba). Tõrva, Ehitaja tee 6—4, tel. 3 34 27. O. Napritson

Tööpakkumised

Tartu Linna Teede Remondi ja Ehitusvalitsus võtab püsitööle **ekskavaatorijuhi, traktoristi, teerullimasinisti, mootoriremondilukksepa, diagnostikalukksepa, traktoristi** («Belaruss»), **teetöölise, haljastustöölise.**

Tööbüroo, O. Lutsu 5, tel. 7 76 92.

Tootmisbaas otsib **laudseppi.** Vajadusel korter Elvas. Tööbüroo, O. Lutsu 5. Või Tehase 56, tel. 7 73 46.

Kombinaat vajab **lukkseppi, elektrikuid, laadijaid, elevaatoritöölisi, treialit, peamehaaniku asetäitjat, pearaamatupidajat, koristajaid,** Elva filiaali **elektrikuid, lukkseppi, elevaatoritöölisi.**

Tööbüroo, O. Lutsu. 5. Tel. 3 38 42.

Varumiskoondis vajab **pearaamatupidajat, raamatupidajat** ja **autojuhti.**

Tel. 7 53 31 või 3 20 51. O. Lutsu 5, tööbüroo.

Südamlik tänu siseasjade osakonna kollektiivile, sõpradele ja sugulastele, kes abistasid kalli isa ja abikaasa **Viktor Merilaineni** leinatalitusel ja muldasängitamisel ning kaunistasid tema viimset puhkepaika rohkete lillede ja pärgadega.

Lesk ja lapsed

KAUBAMAJA

II korruse eriletis MITMES VÄRVITOONIS

KORTSURIIE

KLAASIMISTÖÖD

TARTUS JAAMA 36
E, K 10—18
T, N, R 7—15

VEOTEENUSED

NB! On võimalik tellida kraanat ja ekskavaatorit.

Tartus Jaama 28, tel. 3 12 57
E, T, K, N, R 8—11.

Ehitusteenindusvalitsus

Plastmasstoodete katsetehase juuksuriosakonnas
(Tehase 16)

TÖÖTAB TAAS KOSMEETIK

T, N 8—15 K 10—18

Samas ootavad kundesid naistejuuksurid (E, L 7—18, T-R 7—22),

meestejuuksur (E 7—16, T, N 12—20, K, R 7—15) ja maniküüritegija (K 9—15).

Linna teenindusvalitsus

Valga Teenindusvalitsuse metallitöökoda,
Valgas Nõukogude 57 (tel. 2 52 50),

TEEB ERAISIKUTELE

tsingitud traadist aiavõrku

SOOVITUD KÕRGUSES.

Samas tehakse eraisikutele, ravi- ja profülaktikaasutustele, pioneerilaagritele, koolidele ja lasteasutustele ettevõtte materjalist **metallgaraaže** ja **prügikonteinereid.** Tellija materjalist tehakse ühiselamutele, elamu- ja aianduskooperatiividele.

TÄHTAJAD LÜHIKESED.

Avaldame sügavat kaastunnet Mare Põlluäärele lastega armsa abikaasa ja isa
KALEV PÕLLUÄÄRE
surma puhul.
Riikliku Kindlustuse Tartu Linna Inspektuur

KARL SINIJÄRV
Mälestame sügavas kurbuses kauaaegset kolleegi.
EPA filosoofiakateeder
EPA NLKP ajaloo ja teadusliku kommunismi kateeder

Sügav kaastunne Mari Oravale kalli ema
SALME TIIRMAA
surma puhul.
Kaastöötajad TRÜ üldkirurgia kateedrist ja gastrokirurgia osakonnast

Sügavas kurbuses mälestame head naabrit
EVALD PAAPSIT
ning avaldame kaastunnet lesele ja lastele perekondadega.
Perekonnad Turk, Edule, Brinkfeld, Mae, Moor ja L. Läst

Sügav kaastunne Lembit Joonasele kalli abikaasa
VALENTINA JOONASE
kaotuse puhul.
Töökaaslased Lenini-nim. näidissovhoosi Rannu osakonnast

Mälestame kauaaegset kaastöötajat
ENNO RÕUGUMEEST
ja avaldame kaastunnet omastele.
Nõo sovhoosi Nõgiaru osakond

Mälestame kurbusega
dots. KARL SINIJÄRVE
Avaldame kaastunnet omastele.
TRÜ poliitilise ökonoomia kateeder

Sügav kaastunne Luule Reisalule kalli poja
AVO MUMMA
kaotuse puhul.
«Avangardi» kolhoosi pere

Sügav kaastunne Valter Kuznetsovile kalli ema
SALME MÕTUSE
surma puhul.
Töökaaslased Tartu Seemendusjaamast
Ärasaatmine 27. skp. kl. 13 Meerlit Nõo kalmistule.

Mälestame alati abivalmis ja sõbralikku kaastöötajat
VALENTINA JOONAST
(sünd. Martikainen)
Tunneme kaasa lesele ja tütardele perekondadega.
Lenini-nim. näidissovhoosi loomakasvatajad

Avaldame kaastunnet Viktor Hinglale vanaema
OLGA HINGLA
surma puhul.
Nõo sovhoosi Nõgiaru osakond

Mälestame poliitökonoomia kateedri dotsenti sõjaveteran
KARL SINIJÄRVE
ja avaldame kaastunnet omastele.
EPA rektoraat ja sõjaveteranid

Sügav kaastunne Heino Parvele isa
ILMAR PARVE
surma puhul.
Töökaaslased ehitusmaterjalitehase klaasitsehhist

SALME MÕTUS
Tunneme kaasa Klara Väikole perekonnaga ema surma puhul.
«Energiajärelevalve» Tartu osakond

Mälestame endist kaastöötajat
VALENTINA JOONAST
ja avaldame kaastunnet omastele.
Lenini-nim. näidissovhoos

EDASI

Toimetus 202 400 Tartu, N. Pirogovi 1, pk. 63. Telefonid: kirjastus 3 12 13, kuulutused (9.30—14) 3 45 44, toimetaja asetäitjad 3 33 51 ja 3 38 75, kirjad 3 30 75, uudised, sport ja «Herilane» 3 33 48, parteielu ja propaganda 3 20 70, tööstus 3 33 52, põllumajandus 3 16 20, koolid 3 14 48, kultuur 3 29 23, sekretariaat 3 33 53, keel ja korrektuur 3 35 34.

Ilmub 6 korda nädalas. Väljaandja: kirjastuse «Perioodika» Tartu osakond, Tartu, N. Pirogovi 1.

«Эдазн», г. Тарту Эстонской ССР. Орган Тартуских городского и районного комитетов КПЭ и городского и районного советов народных депутатов.

«Эдазн»
Индекс 60812

Hans Heidemanni nim. tsükikoda
Tartu, Ülikooli 17/19

Trükkijad: Kati Kari, Eino Zubsberg

Tellimise nr. 885
Tiraaž 117 356